

Editor:

Comitetul de cultură
și educație socialistă
al județului Dolj

Apare lunar

Ramuri

Anul XIV

Nr. 3

(153)

15 martie 1977

16 pagini, 3 lei

CONȘTIINȚA SOLIDARITĂȚII UMANE

Ceea ce s-a întâmplat în seara zilei de 4 martie este de acum mult prea știut și resimțit cu durere alături de opinia publică din țara noastră cit și de cea internațională: zone vaste ale țării noastre au fost grav afectate de zguduitorul seism care a provocat mari pagube în domeniul vieții sociale și materiale. Cutremurul din seara zilei de 4 martie a provocat și Craiovei răni adânci, marea calamitate a mușcat nemilos din zidurile străvechii cetăți a Banilor. Au fost profund afectate pitoreștile clădiri din centrul istoric al municipiului, un vast și nedorit șantier a apărut pe străzile care, cu numai câteva ore înainte, cunoșteau o intensă viață. Cutremurul a lovit crancen în 15 unități industriale și a scos din funcțiune obiective între care se află Intreprinderea „Independența”, Tâbăcăria Bucovă, Intreprinderea de materiale de construcții și produse chimice și Intreprinderea Poligrafică „Oltenia”. Clădiri de o mare frumusețe arhitecturală, cu recunoscute funcționalități artistice și științifice, precum Muzeul de artă, Universitatea, Muzeul Olteniei, au suportat lovituri năpraznice, au avut de suferit, de asemenea, importante lucrări de istorie și artă. Dar, în ciuda durerilor trăite, locuitorii municipiului au dat dovadă de calm și luciditate, de un profund spirit civic, de o extraordinară tenacitate și solidaritate umană. Imediat mii de cetățeni, tineri și virstnici, într-o disciplină perfectă, impusă de fiecare cu o emoționantă luciditate, încercu cu moloz și cărămizi zeci de basculante; un hărșit puternic de lopeți oblăteră seninul zorilor care altădată pulsa sub semnul febril și constructiv al unei noi zile de muncă. Detașamentele de lucrători au trebuit să coboare de pe schelele construcției pentru a merge pe nedoritele șantiere ale refacerii: la repararea conductelor de apă, eliberarea căilor de acces, debarasarea clădirilor de moloz, repararea și verificarea minuțioasă a utilajelor din întreprinderi. Pe străzile 30 Decembrie, România Muncitoare, Simion Bărnuțiu, Păltiniș, Brestel și altele, mii de cetățeni s-au angajat cu îndrăgire și operativitate pentru salvarea răniților, dislocarea dărâmaturilor, curățirea străzilor, prevenirea unor noi accidente. Citeam pe fețele lor obosite de nesomnul citorva nopți durerea adine omenească dar și hotărârea demnă și tăcută de a înfrunta cu stoicism forța imprevizibilă a hazardului natural. Timp de două zile, muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii „Independența” au participat cu o patetică însuflețire la eliberarea halelor de moloz și la verificarea detaliată, cu o grijă pe care am numi-o paternă, a instalațiilor lingă care și-au cristalizat profilul moral și profesional.

Trebuie subliniat că în aceste zile dramatice, de intens efort recuperatoriu, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a constituit o prezență permanentă în mijlocul sinistratilor, participând cu bărbăție în punctele cele mai grele, constituind prin excepționalele și operativele sale indicații, un inestimabil imbold moral pentru toți cetățenii patriei. După o călătorie de o noapte, la capătul unui nou itinerar de pace și prietenie în câteva state africane, tovarășul Nicolae Ceaușescu a plecat direct de la aeroport pe străzile Bucureștiului, pentru a constata la fața locului urmările groznicului cutremur, oferind cu promptitudine măsuri de refacere, indicând mijloacele cele mai adecvate pentru înlăturarea rapidă a nefastelor consecințe. Într-un ritm neobosit, conducătorul țării a vizitat apoi alte localități lovite de cutremur precum Alexandria, Zimnicea, Turnu Măgurele, Craiova, Slatina, diferite așezări din județul Prahova, aflându-se astfel în permanență în mijlocul populației, îmbărbătind-o și încurajând-o cu exemplul activității sale, orientând cu clarviziune și sublim umanism eforturile consacrate salvării vieților omenești, înlăturării urmărilor dezastrului.

Treptat și sigur, cu calm și dârzenie, localitățile care au suferit pagube se refac grabnic, reintegrându-se circuitului dinamic al României socialiste, reluându-și drumul bunăstării și al progresului.

„R”

Prezent și la Craiova, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații de o excepțională valoare pentru înlăturarea efectelor cutremurului.

Neclintita speranță

A scrie despre cutremur, înseamnă, cred, a cuprinde în cuvinte abia o fărîmă din dezastrul și suferința omenească, din forța morală și spiritul civic, din voința oțelită și calda comuniune sufletească prin care a trecut curajosul și viteazul nostru popor, călit de două mii de ani la flacăra fierbinte a istoriei sale dense și neinterupte, modelat de vinturile aspre ale vremii sub aura unui destin nepieritor. Alături de copiii și părinții noștri, de prietenii și colegii de muncă am trecut o clipă prin umbrele morții, dar dincolo de hăurle ei întunecate am regăsit lumina, lumina vie a încrederii, a speranței și dârzeniei, a dăruirii fierbinți, lumina neprețuită a muncii și construcției socialiste, care ne-a adus fericirea, progresul și civilizația și a impus în lume România ca pe un sincer și neînfricat luptător pentru dreptate, egalitate, libertate și umanitate.

În clipele de după dramaticul sinistru, pretutindeni unde loviturile lui au fost dezastruoase, revărsași pe alei, pe străzi, în parcuri și grădini publice, deși stăpiniți încă de aripa durului cataclism, cînd unul din nervii comuni tuturor membrilor națiunii noastre — radioul — amușise, nu ne-am simțit deloc și nicăieri izolați.

O unică conștiință vibra la unison în fiecare cetățean al patriei române, era conștiința omului socialist, făurită cu migală de desăvîrșitul artizan și de iscusitul savant, de neîntrecutul pedagog al înțelepciunii noastre colective — Partidul Comunist Român, spre el, spre marele nostru gânditor și făuritor, spre partidul comunistilor se îndreptau incre-

Ilarie Hinoveanu

(Continuare în pag. 5)

SECUNDELE și VEȘNICIA

E tot pămîntul nostru și în adînc. Ne-a certat crunt. Acolo, jos, unde nu ajung decît umbrele noastre, ale tuturor, care sîntem și am fost, și poate niscăi oase de martiri și eroi, s-a prăbușit ceva îngrozitor. Uscațul, roca se varsă în magmă. Și a trebuit ca noi, cei de deasupra, să suportăm și asta, să fim solidari cu măruntaiele pămîntului nostru. N-a fost ușor nici pentru ei să ne țină, săracul! Și cit de greu ne-a fost nouă să ne ținem pe ei! E dificil să vorbești despre cutremur cu cuvintele cu care te adresezi oamenilor. Ele sînt pentru o comunicare între noi, ca să vorbești despre cutremur ar trebui un limbaj special, ca de la natură la natură. Sîntem în inferioritate. Ne-am aplecat pînă la pămînt ca trestii, oameni, case, pomi. Vitele au dat semne de animalică spaimă, oamenii au rămas impietriți în durerea lor: oameni. Tensiunea din seară s-a mutat în noi și ne vom mai cutremura încă multă vreme, lungind cu vibrațiile sufletelor cele câteva secunde. Dar pot secundele lupta cu veșnicia?

Mugurii care trebuiau să se desfacă în noaptea aceea au crăpat cu o clipă înainte. Suflet! Frunzele și florile, așteptîndu-și ca niște parasutiști ai primăverii rindul lansării în lume, s-au născut traumatizate. Frunză verde și bolnavă! Să dăm vina pe lună,

care în seara aceea era prea mare, parcă umflată, roșietică, luminată, se zice, nefast pe niște lentile din cosmos ce provoacă incredibile marea în magma terestră? Să dăm vina pe soare cu funcțiunile lui magnetice? Cîmpurile noastre așteptau ciocirlii și cocori cînd a trecut unda, sau, poate, au trecut hoardele de unde care au biciuit pragul a mii și mii de așezări. Orașele zimbeau calm cu toate ferestrele luminate. Atunci a fost ceva ca un război. Casele, calculate să reziste la anti-aeriană, s-au năruit. Nu ne-am gândit că vom fi bombardați din jos. Noi, pămîntenii, nu putem să fim și anti-pămîntenii. Am lăsat cutremurul să ne treacă prin fibre și pori. Și el a trecut și l-au înregistrat toate aparatele din lume. Durerea oamenilor n-a încăput în nici un aparat pentru că l-ar fi dat peste cap. Minerii au intrat incolonați în orașe și au săpat galerii prin fostele odăi. Au înalțat cu pikamerul prin mobilă, oglinzi, televizor, fotolii, totul stratificat geologic și amestecat cu beton și trupuri de oameni, fragile ca florile presate într-o carte. O săptămînă a patimilor geologiei noastre. „Mai e cineva acolo?” striga pînă mai ieri cascadorul legat de o birnă, sus, peste un peisaj dezolat, de sfîrșimături. „Mai e cineva acolo?” De zece ori i se răspunsese: „Vino! Te așteptăm!” Așa salvase zece vieți. Dar

birna a căzut cu perete cu tot și prietenul vieții s-a prăbușit și el în hău... În astfel de momente, tu scriitor, juri că n-o să mai poți mina pe condei. Realitatea întrece cu mult imaginația și ficțiunea.

Totuși, trebuie să ne întoarcem la cuvinte. Oamenii au nevoie de ele. Acolo unde stau, în noile locuințe sau pe la prieteni, ori umblînd după ciment, var, birne și geamuri. Ce n-a putut cînti cu un milimetru cutremurul a fost omenia, spiritul de sacrificiu, solidaritatea. Calm și îndrăgirea cu care toți au pus umărul pentru ieșirea din ceea ce se părea că va fi haos. Ziarele din toată lumea, arătînd proporțiile neobișnuite ale sinistrului (lată un cuvînt care-și tot face loc), relatează cu simire despre capacitatea extraordinară a oamenilor de a se organiza și a stăpîni situația. O, nu e prima dată cînd ni se întimplă o catastrofă! Într-un fel sau altul, mai spectaculos sau mai puțin, mereu ne-a lovit cite-o năpastă. Acum, etajele au intrat în subsol, s-au întors copacii cu rădăcinile în sus, clopotele s-au spart și din grajduri și săvinele caii și oile, cele care au mai rămas, au fost scoase cu macaralele prin acoperiș.

Marin Sorescu

(Continuare în pag. 3)

Participare însufletită la orele refacerii

Multe din ceasurile țării românești au rămas înțepenite la ora 21,27, vineri seara. Timpul a încremenit pe fețele unor ceasuri și ale unor oameni. În sudul țării, Craiova, această cetate frumoasă, una din cele mai frumoase din țară, și-a schimbat înfățișarea în numai treizeci și șapte de secunde. Cataclismul a atins grav unități economice, vechi lăcașe de cultură, locuințe. Cunoscuta întreprindere „Electroputere”, întreprinderea „Independența”, întreprinderea de prefabricate din beton Craiova, Tâbăcăria Bucovăț, Muzeul de artă și Muzeul Olteniei, Universitatea, Liceul „Nicolae Bălcescu”, iată câteva din obiectivele emblematice ale Craiovei peste care seismul a trecut necruțător. În județul Dolj câteva mii de locuințe din orașe și sate au fost deteriorate total sau parțial, mii de oameni au rămas fără adăpost, pagubele materiale sînt incalculabile. Istoria însă nu s-a dezmințit. Ca oriunde în țară, ca în oricare localitate atinsă, populația a acționat eroic, Craiova a ieșit în stradă, acționînd cu toată hotărîrea pentru reluarea vieții obișnuite pe care cataclismul o oprise în mod nemilos. La puțin timp după încetarea cutremurului, zeci de mii de cetățeni și municipiului Craiova, alături de ostași ai forțelor noastre armate și de membri ai gărzilor patriotice, au început cu multă calmitate și spirit organizatoric, degajarea străzilor și curților de moloz, executarea de reparații urgente la unele clădiri. Aceste acțiuni au fost inițiate cu intensitate maximă încă din primele ore ale dimineții. „Electroputere” a resimțit puternic seismul. O parte din stâlpii de susținere s-au deplasat, au apărut fisuri în pereți. Însă a treia zi după dezastru „Electroputere” producea cu întreaga sa capacitate. La Combinatul chimic, la numai câteva minute după trecerea undei de șoc și-au făcut apariția primele echipe de intervenție. Acțiunile prioritare au fost izolarea instalațiilor consumatoare de gaz metan și energie electrică, pentru prevenirea incendiilor și

exploziilor. A urmat la scurt timp repunerea în funcțiune a compresorului de azot de la fabrica de oxigen, a instalațiilor grupului azot I, a grupului organic și unității de îngrășăminte complexe.

La centrala electrică de termoficare Craiova cutremurul a provocat scoaterea din funcțiune a tuturor agregatelor. Prin intervenția lucrătorilor prezenți la program, după numai două ore, deci cu o extraordinară operativitate, centrala a funcționat din nou, beneficiarii primind astfel energia electrică, cît și energia termică necesară. Peste o sută de muncitori din cadrul Complexului de sere Ișalnița, cea mai mare unitate de acest fel din Europa, au venit sîmbătă la lucru încă de la orele 3 din noapte. Ei au înlăturat în întregime efectul cutremurului și, paralel cu munca de reparație în funcțiune a serelor, au reușit să recolteze peste 50.000 kg de legume pentru piețele orașelor și satelor.

Duminică după amiază, Craiova a primit vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Pe întreg traseul parcurs, cetățenii Craiovei, — care au răspuns cu fapte de bărbăție la apelul lansat de tovarășul Nicolae Ceaușescu de a se acționa operativ, cu calm și în deplină ordine, sprijinind fără preocupare, echipele de intervenție — l-au înconjurat cu adîncă emoție, cu sentimente de profundă dragoste și încredere pe secretarul general al partidului. Ei și-au manifestat prin gesturi sobre, de adîncă vibrație lăuntrică, satisfacția de a-l vedea în mijlocul lor, în aceste clipe grele, de încordare a voinței întregului popor pentru lichidarea neîntîrziată a urmărilor cutremurului, pentru revenirea la condițiile normale ale activității în toate domeniile.

Secretarul general al partidului, parcurgînd arterele principale din zona centrală a orașului, a examinat starea clădirilor, unele din-

tre ele grav deteriorate de seism. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ca echipe de specialiști să studieze cu toată atenția și răspunderea gradul de rezistență al acestor imobile și să stabilească ce clădiri vor fi demolate ca urmare a pierderii gradului de securitate. S-a recomandat ca în locul lor să fie ridicate blocuri de locuințe integrate armonios, ca înălțime și arhitectură, în peisajul urbanistic al Craiovei. Această importanță

acțiune — a subliniat secretarul general al partidului — trebuie concepută în strînsă legătură cu problemele de sistematizare a orașului. Este vorba, în primul rînd, de Piața Unirii ce urmează să fie înconjurată de construcții cu o linie demnă de tradițiile arhitecturale ale acestei străvechi vetre românești, de anii construcției socialiste. Imaginea pieței va fi întregită în viitor de edificiul unei case de cultură și de statuia lui

Mihai Viteazul — ban al Craiovei, primul domnitor al celor trei țări românești unite. Paralel vor fi reamenajate piețele A. I. Cuza și Universității, prin realizarea unor clădiri moderne, prin lărgirea și realinierea principalelor străzi.

Craiova va renaște și va fi în scurt timp la străbucirea pe care i-au conferit-o istoria ei trecută și prezentă, oamenii ei minunați.

Mihai Dușescu

Pe strada Unirii, grav lovită de cutremur.

Căminul Liceului energetic din Craiova. Două zile au trecut de cînd forța telurică a pămîntului ne-a zdruncinat casele și sufletele. Într-o cameră a căminului, unde locuiesc acum mai mulți sinistriați, oameni înfrățiți printr-o durere comună, eleva Adriana Bondoc, de la Liceul de arte, și ea cazată prin forța împrejurărilor la același cămin, interpretează o partitură la vioară, iar copilul Nicușor Horac recită poezia „Peneș Curcanul”.

Din întinerie și moarte, din spaimă, oamenii s-au adunat în cetel cu încetul, căldura le-a luminat iarăși chipul și sîngele, neuitînd nici o clipă că există încă prietenia, încrederea, muzica. Am pornit să scriu aceste rînduri sub impresia partiturii cîntate de Adriana Bondoc, această fată de lumină, care încerca cumva să descriească frunțile sinistriaților, acestor oameni prea încercați. Primăvara se pregătea să triumfe, florile distilau corole și mireasmă, seara de marție căzuse calm peste frunțile noastre, cînd, mîna oarbă a rocilor subterane s-a mișcat, întinericul ne-a lovit,

și, în câteva secunde am pierdut ceea ce durasem în ani. Craiova și-a prins atunci pe obraz o lacrimă îndurerată.

De aceea, că și în orele următoare cataclismului, cînd posturile de radio transmiteau muzica lui Beethoven și a lui Chopin, triumfătorul mesaj al vieții, muntele sonor rămas neclintit, dîndu-ne încredere în noi, în puterea de a rezista și a reface tot ce pierdusem, ascultînd partitura pentru vioară cîntată la căminul Liceului energetic din Craiova, sufletul meu a vibrat adînc și am înțeles că vom trece și peste această cumpănită oră, că vom rezista nemiloasei încercări. Am înțeles, încă o dată, mergînd zilele acestea pe străzile Craiovei, întîrind în întreprinderi și instituții, în case avariate, vorbind cu oamenii, că eroismul nu e un cuvînt fabricat de reporteri, de scriitori, de istorici. Eroismul este o stare definitorie a noastră, ne naștem și muncim cu această calitate fundamentală,

sîntem eroi fără să știm. Numai așa se explică cum am rezistat, de-a lungul unei istorii, cum am viețuit între aripile Carpaților, cum n-am fost împinși în mare. Pildă ne-a fost în aceste dramatice zile eroismul conducătorului nostru. Eroismul tovarășului Nicolae Ceaușescu, despre care au scris toți corespondenții agențiilor de presă străine, este eroismul unui mare patriot, unui om care înțelege să facă totul pentru a-și ajuta semenii.

„În timpul vizitelor întreprinse în zonele calamitate — scrie corespondentul agenției Reuter —, președintele Nicolae Ceaușescu a intrat în coridoarele strîmte ale unor subsoluri din centrul Bucureștiului, conducînd personal echipa de salvare pentru a scoate o supraviețuitoare de sub dărîmături”. Am înțeles, încă o dată, zilele acestea, că sîntem un popor de eroi. Privind echipele de prim ajutor, privindu-i pe militari, pe membrii gărzilor patriotice, pe muncitori și specialiști, pe studenți și e-

levi am înțeles că ei nu-și preocupesc nici un efort pentru a-și îndeplini înalta îndatorire patriotică ce le-a revenit. E bine deci să se înțeleagă, eroismul nu e inventat de poeți, ajunge să ieșim în stradă pentru a întîlni eroii.

Se știe, printre întreprinderile industriale ale Craiovei, grav lovită de seism, a fost și platforma industrială Mofeni. Oamenii au mutat imediat o parte din secții în alte spații, pentru a încerca să diminueze pierderile suferite. Șefe de echipe, muncitoare, umăr la umăr, au contribuit la acest travaliu al eroilor: Constanța Ionescu, Elena Gjuvelea, Elena Peagu, maestrul Constantin Pănoiu.

La Tâbăcăria Bucovăț, și ea grav afectată de cutremur, oamenii au ieșit ca unul singur să refacă avariatele. În ziua de 8 martie, tîbăcăria a și început parțial să producă. Brigadierul Petre Sălceanu, maestrul Marin Petrișor, mecanicul șef Gheorghe Samoilăscu, iată cîțiva din

semnatarii acestor acțiuni de eroism. A treia întreprindere craioveană cu care cutremurul a fost necruțător a fost întreprinderea „Independența”. Aici se lucrează cu toate forțele la dezafectarea de moloz a halelor de producție, se verifică utilaje și mașini, instalații. Se impun din nou nume de oameni — maestrul țesător Iosif Peter, șeful de atelier Nicolae Vodislav, muncitorii Ion Teodosiu și Iancu Dina. Eroismul este, spunem, o calitate a noastră fundamentală. Această calitate se verifică în orice acțiune pe care o întreprindem, muncind și sperînd, în clipe de răgaz sau în clipe de restriște. Natura nu a putut înfrînge, nici de data aceasta, voința poporului român. Vom reface cetățile și grădiniile, vom ridica alte statui și vom picta alte tablouri. Zidurile orașelor vor străluci din nou. Meșterul Manole nu a murit.

La unul din căminele Liceului energetic din Craiova, o elevă cînta la vioară. Oamenii vroiau să uite coșmarul. Trebuiau să uite. Viața triumfase încă o dată.

M. Dănescu

4 martie 1977

Tronează pe trecutul meu semeață
Statuia timpului în care sînt;
M-aplec din piscul scuturat de vînt
Să-i șterg o cicatrice de pe față.

Speram frumos, speram ca om ce sînt,
În mugurii măslinului pe ram,
Dar s-a surpat în mine un Pămînt
În chiar această clipă cînd speram.

În foste guri au înghețat cuvinte.
Mă rătăcesc pe după-un zid de ger.
Aici erau vieți — și nu tăceri —
Cu șaizeci de secunde mai înainte.

Pare că soarta lumilor se schimbă,
Se schimbă brusc sonate-n glas de clopot;
Îmi e vocabularul într-un clocot
De parcă-aș învăța o altă limbă.

Atunci am plîns, atît de dirz cum sînt,
Cu-o lacrimă chiar cît acest Pămînt,
Că n-am știut că moartea este încă
De-o sută kilometri de adîncă...

O, da, speram și sper și-acum frumos;
În mine cred, în cei ce mă-nconjoară,
Dar am un colț de suflet sub moloz
Și parcă uit această primăvară.

Da, țara-țară n-are cum să piară.
Adînc lovită — țara e semeață.
În mine însă-această primăvară
Tronează ca o flamură de ceață.

George Enache

Cu gîndul la viitor

Distrugătoarea forță a seismului din seara de 4 martie a zguduit cu o putere pe care nimeni n-o bănuia, și monumentalele clădiri ale municipiului Craiova, afectînd valori materiale autentice integrate organic procesului înflăcîtor de edificare socialistă. Proiecțiile dezastrelor au fost de-a dreptul uimitoare. Cele mai impunătoare edificii care conferau personalitate distinctă Craiovei au suferit grave avarii. Sediul Comitetului județean de partid, atît în interior cît și în exterior, a fost puternic fisurat. O parte din bolțile, zidurile, arcadele încărcate cu elemente ornamentale de mare valoare artistică s-au prăbușit și deteriorat. De necrezut, turnul cu ceas de la intrarea principală în sediul s-a despicat de sus pînă la primul nivel al monumentalei clădiri. Și totul, absolut totul, s-a produs în 30-35 secunde, de un dramatism fără precedent — timp care nu se mai termina. La fel s-a petrecut în seara seismului cu splendida clădire a Muzeului de artă, muzeului Olteniei, cu impunătorul edificiu „Nicolae Bălcescu” sau cu masele corp din cărămidă și beton al Facultății de agricultură. Monumentalele clădiri, grav avariate, pe care le-am amintit pînă acum, se adaugă, din nefericire, corpul central al Universității — una din cele mai mari construcții din Oltenia și din țară, sediul Comitetului de cultură și educație socialistă, Casa pionierilor, Casa armatei, Clădirea studioului teritorial de radio, Casa de cultură a studenților, Biblioteca județeană precum și alte construcții renumite pentru farmecul lor arhitectural deosebit, atît de îndrăgite de locuitorii cetății noastre.

Acestui tablou tenebros, nedorit de nimeni, i-am fost și-l sîntem martori cu toții. Și, cu durere în suflet privim la ceea ce a mai rămas din frumusețea acestor edificii. Ca întotdeauna, în ultimii 12 ani, primul bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trăind acum, asemenea tuturor cetățenilor țării momente de mare amărăciune, dar cu sentimentul tonic al forței de reconstrucție comunistă, s-a aflat duminică, 6 martie a.c. pe

străzile pline de moloz și cărămidă ale orașului și ne-a îmbărbătat îndemnându-ne la muncă eroică.

Cercetînd cu deosebită atenție fațadele și interioarele impunătoarelor așezăminte de cultură, artă și învățămînt ale orașului (liceele „Frații Buzzești” și „Nicolae Bălcescu”, Muzeul de artă, sediul Comitetului județean de partid) care au avut de suferit de pe urma seismului, secretarul general al partidului a cerut edililor ca această zestre de aur a municipiului să nu fie abandonată, să fie salvate cu orice preț aceste monumente istorice și culturale de o valoare inestimabilă.

Cuvintele conducătorului partidului și statului, îndemnurile pornite dintr-un profund cuget patriotic devin în aceste zile fapte. Peste tot, cu calm și grija cuvenită, oamenii au trecut la consolidarea și refacerea edificiilor, pentru ca orașul nostru să meargă în viitor cu tot ceea ce are mai de preț, mai durabil.

Lucian Triță

Eforturi sportive pentru înlăturarea urmărilor dezastrelor.

După cutremur...

Secundele și veșnicia

(Continuare din pag. 1)

Dar tot trebuia să facem ceva și-n primăvara aceasta. O s-o scoatem noi la capăt, că nu-i prima dată. „Măi, băiete, ascultă de la mine — spunea un tînan mai în vîrstă, trecut și prin primul război mondial, și prin al doilea, și prin cutremurul din '40, și prin cele două potoape (că el așa le zice)... află tu de la mine că n-a fost război să nu fie cumva”. I s-a dărîmat casa, dar la optzeci de ani trecuți el e cel mai optimist. „Nici o grijă, m-apuc eu s-o fac și termin povestea. Pentru că asta-i situația. N-a fost război să nu fie cumva”.

Nu sîntem un popor care se lamentează. Tragediile noastre sînt în fapte, nu în vorbe. Să învățăm de la bătrîni. De la cei care ne-au adus pînă aici veseli și optimiști, trecînd din generație în generație leagănul cu prunci peste crăpăturile din pămînt și din istorie, peste apele revărsate, peste hoarde, peste războaie. Învățăm de la meșterul Manole să reluăm de la temelie zidul dărîmat cu calm și speranță și avînt, ca și cînd de-abia de acum înainte am avea de gînd să facem lucrurile acelea nemaiapomenite. Aceste construcții cum n-au mai fost altele.

E tot pămîntul nostru și în adînc. Ne-a cortat erunt dar îl imblînzește inepuizabila noastră energie umană. Numai de-ar veni mai repede primăvara, căci florile stau să fișnească și din moloz. Cerule, ia dă tu drumul la ciocîrli, să ne zică un cîntec din slavă!

Brâncuși se cutremură...

Coboram, de aproape un deceniu, panta de piere în Valea Vlăicilor și, de fiecare dată, în calmul senin al dimineților, privirea se agăța de cele patru turnuri ce planau, masiv și sobru, peste valurile de țigla și tablă ale împrejurimilor. Dar, în fiecare primăvară, ceva părea să schimbe priveliștea, o secretă bucurie îmi însoțea privirea cînd descopeream aceleași turnuri răsărînde în mijlocul oceanului de verdeață. Tabloul, singular în felul său, contura imaginea unei străvechi cetăți, iar ele, turnurile, vegheau, tăcute și mindre, pașnicul ciclu al vieții. Tocmai acum, cînd colțul de iarbă trebuia să pornească în covoare mătăsoase, într-una din dimineți, poartă la fel de senină ca altele, dar unică în nefericirea ei fiindcă în urma unui îngrozitor seism, deci tocmai acum, am regăsit acele turnuri posomorite și știrbite. Le lipsea ceva care se observă de departe, le lipsea ceva a cărui valoare o poți cîntări numai din apropiere. Parcă nimic nu mai era ca înainte. Frumosul fronton, la plămădirea căruia vor fi istovit meșteri neîntrețuți, zăcea în moloz, la piciorul unei colonade. Guri hidoase se aciuaseră în fragilul acoperiș, prevestind nenorocirea ce se abătuse peste masele Muzeului de artă.

Și firește, primul gînd, cum au gîndit desigur alții, s-a îndreptat spre soarta operelor de artă. Mă gîndeam la **Capul de copil** de Brâncuși, acea imagine a seninătății și purității eterne, care, probabil, se va fi rostogolit sub loviturile cataclismului, printre bucăți de cărămidă și tencuială. Pămîntul,

deci, de care ne-am legat cu încredințare de milenii, a reacționat absurd. Oare nu Brâncuși ne dojenise patetic spunînd că „nu vom fi niciodată îndejuns de recunoștință față de pămîntul care ne-a dat totul?” Se împlinesc, în acest martie, două decenii de la trecerea lui în neant. Paradoxele sînt uneori coincidențele! Dar, din fericire, operele sale, asemenea celorlalte valori, au scăpat norocos fără a fi atinse de suflarea năpraznică a cutremurului. Așadar, pentru cîteva momente, Brâncuși, cel intrat în eternitate, s-a clătînat. Pentru cîteva momente — tragice, sfîșietoare...

Dar, există mereu un dar, care ne întoarce gîndul și în altă parte... Am asistat, în acele zile, alături de zece de cetățeni, la balansurile pe care o uriașă macara le efectua prudent, pe deasupra Muzeului de artă, coborînd, cu grijă, dărîmături suspendate, coșurile amenințătoare prin fragilitatea lor... Oamenii priveau cu respirația întretăiată reușita lucrărilor, într-o tăcere teribilă. Și toți aceștia, alături de specialiștii operațiilor, nu puteau fi decît iubitori de frumos, oameni care înțelegeau, în acele momente dramatice, că viața lor nu va putea continua în absența unor valori capabile să le înobileze sufletul și mintea. Și încrederea lor în acele valori ce trebuie restituite viitorului mi s-a părut a fi una din esențialele dimensiuni ale locuitorilor acestui pămînt, vechi de cînd lumea.

Romulus Diaconescu

Împotriva întinericului

Fiecare dimineată îmi dă iluzia depășirii unui coșmar, fiecare trezire fiind o încercare de revenire la obișnuințe vechi, intrate în conștiința mea de locuitor al acestui oraș mândru, al acestui pământ străvechi. Mă încerc să nu cred, și-mi umplu ochii cu imaginile proaspete ale unei primăveri amăgitoare. Cu o nepăsare crudă, anotimpul florilor, cu miros de pământ, îmi sălbăticește intențiile încă de la început. Cu o realitate uitată în noapte: bătrînul meu cartier, cu case prăfuite de vreme, cu grădini de liliac, își plînge rosturile pierdute sub moloș, într-un minut al unui adevăr crud, imposibil de exprimat în sărăcia cuvintelor. Unul dintre ele, cel mai nedrept, cel mai ostil și mai plin de o ură inconștientă, cutremurii, se leagă de o zi și de o oră, de minutul în care fiecare dintre noi, frații și surorile țării, ne-am împotrivit — după o logică care n-avea nimic comun cu inconștienta — ruperii viselor noastre reale, ne-am apărât copiii, minunații copii ai timpului acesta, ne-am apărât părinții și prietenii, cu forța tremurată a speciei în fața unui adversar înspăimîntător și nevăzut. A fost minutul în care adevărul vroia să ne oprise drumurile, cu un nu spus existenței.

Orașul meu de cîmpie, cu semnele istoriei pe fiecare stradă, pe fiecare casă, plin de rîndele tăcute ale sinistrului, îmi încetează ochii cu imaginile grele, neobișnuite, trecu-

rilor mele repetate prin locurile dragi, fără de care rosturile mele nu au sensuri întregi, măsurate cu pasul și privirile de fiecare dată la fel, cu mîndrie.

Reîntorcerea în cartierul meu de margine îmi aduce sfîșietor priveliștea casei mele cu trepte, cu amintirea bunicii și a copilăriei, cu uși pe care le deschid cu teamă, revoltat de neputința mea de atunci de a o ocroti. Și peste drum, și mai departe... Fostele case cu vișini în față și mușul acela imens de la colțul străzii...

Refac drumul pe care-l străbăteam în fiecare dimineață spre locul meu de muncă — cit de greu îmi e acum să folosesc timpul trecut! — și fiecare întîlnire cu urmele dezastrului, după durerea despărțirii de ceea ce ieri era încă, mă îndrîjeste, tot neobișnuit, dîndu-mi forța de a privi viitorul așa cum l-am privit și înainte.

Și oamenii... Pe strada cu copaci bătrîni, statornici și acum ca întotdeauna, oamenii — cu ochii țrași de lacrimi — lucrează, fără încetare, vrînd să alunge cu grabă imagini ale necredinței și ale urii. În numele copiilor copiilor lor, în numele cuvintului om.

Și, alături de generația mea, de-o vîrstă cu Republica, cu emoția nedorită, tragică, a momentului acesta, gîndurile mele se îndreaptă către clipa victoriei, asupra morții și a distrugerii. Victoria oamenilor împotriva neantului.

Dan-Ion Vlad

Sus: S-a lucrat în condiții dramatice...

Jos: Casa Armatei, 5 martie 1977.

Oameni și muzee

Amiaza însoțită a zilei de 11 martie. O zi în care, în condiții obișnuite, se stabilesc relații organice și indestructibile între om și firele de grâu, între om și huma ce hrănește, mînoasă, viitoarele holde.

Dar azi, 11 martie 1977, gîndul celui ce trece pe străzile orașului nu mai stăruie liric asupra oazelor lui de verdeață, căci astăzi se împlinesc șapte zile — o săptămîină — de la seara nefastă în care, pentru câteva zeci de secunde, scoarța pămîntului a încetat să fie prietenul statornic și netrădător, leagănul de încredere al caselor noastre, al căminelor noastre. În aer plutea un praf din zidurile în mare parte dărîmate acum, ale muzeelor Craiovei, ale acelor așezăminte care, pînă acum o săptămîină, au fost adăposturile sigure ale prețioaselor tezaur de bunuri spirituale — documente și dovezi materiale ale existenței noastre, milenare pe aceste meleaguri, opere de artă în care s-au înmagazinat energiile sufletesti și intelectuale ale altor generații de oameni.

Muzeul de artă, Casa băniei, Muzeul Olteniei — trei din așezămintele de cultură ale Craiovei care au avut de suferit rîni grave de pe urma sinistrului din seara zilei de 4 martie.

Grav avariat în exterior, dar mai ales în interior (au fost distruse porțelanurile de Sèvres, statuile de marmură, alte opere de artă de o valoare inestimabilă), Muzeul de artă din Craiova își datorează salvarea, în condiții de recuperare integrală a celei mai mari părți din patrimoniul său propriului colectiv de muzeografi, conservatori și îngrijitori: 20 de oameni care, din dimineața zilei de 5 martie au îmbrăcat salopetele de lucru și au reușit, prin fapte care s-au ridicat la dimensiunea eroică a riscului propriii vieți să pună la adăpost operele de artă care au reușit să supraviețuiască arelei serii de 4 martie. Pînă în seara celei de-a șaptea zile care a urmat sinistrului, clădirea Muzeului de artă a fost degajată de dărîmături și moloș, patrimoniul se află acum, în siguranță.

În uniformele gărzilor patriotice l-am găsit îmbrăcați pe cei opt oameni care alcătuiesc personalul Casei băniei — secția de etnografie a Muzeului Olteniei. În primele rînduri, secondați de ostași, au muncit, și de multe ori munca lor s-a asemănat cu o luptă, pentru scoaterea imediată de sub dărîmături a exponatelor, pentru degajarea clădirii de sub momanele de moloș. Și, deși, după estimarea muzeografului Ștefan Enache, aproape 15% din valorosul fond de ceramică veche a fost distrus, restul de bunuri din inventariul Casei băniei a fost pus la adăpost în părțile neafectate ale clădirii.

Eroică se poate numi munca celor 58 de oameni de la secția de istorie a Muzeului Olteniei, 58 de civili, alături de 50 de ostași, lucrează încă, la această dată, pentru evacuarea completă a clădirii, afectate în mod irecuperabil. Și, Muzeul de artă și Casa băniei vor putea fi restaurate; tot astfel Muzeul Olteniei, șubrezit și el în urma cutremurului, va trebui să redevină același edificiu, adăpostind inestimabile valori.

Oamenii față în față cu natura, cu această mamă atît de vitregă uneori... Oamenii obișnuți, iubitori, în viața de toate zilele de confort și bunăstare, oameni care, în aceste zile de excepție, nu și-au preocupat nici un efort, oameni care și-au riscat, și nu de puține ori, viața, tocmai pentru ca viața să nu se împotmolească aici, să meargă înainte, fluviu nestăvilit, veșnic învingător. Oamenii care vor mai munci mult timp de acum înainte, poate luni, poate ani de zile, în ritmul dragostei de patrie și de semenii, de lucrurile făurite de truda omului, pentru a șterge cu desăvîrșire, urmele adînci și dureroase pe care forțe oarbe le-au săpat în trupul acestei cetăți, al acestei așezări omenești.

Ion Dobrescu

Omenia, combustibilul încrederii

Acum, în intervalul de timp care a trecut de la groaznicul cataclism, știm bine ce ființe dragi am pierdut, știm ciți dintre noi am rămas doar deasupra-ne cu cerul, știm cît de mare va fi efortul ca să revenim la o viață normală. Știm că, în aceste zile, s-a făcut aproape imposibilul ca să avem lumină, căldură, apă, cea fărămă minimă de adăpost unde să stea bătrînii și copiii. Știm însă că mai puternică decît aruncarea în haosul de-o clipă, cu urmări incalculabile, a fost și este marea bătăie de inimă a pămîntului românesc, cea care și acum ca dintotdeauna ne-a făcut să ne stringem, să primim cu rîndurile unite „toți ca unul”, această nevrednică lovitură a naturii. Apocaliptica undă a semănat și aici, la Craiova, durere, multă durere. Străzi întregi, zeci de

clădiri s-au năruit, întreprinderi, de asemenea, greu afectate și-au oprit pulsația atît de vie și încandescentă. Și tot, atît de firesc, ca după orice lovitură nedreaptă, și am avut multe în istorie, fie date de naturi potrivnice, fie de vrăjmașii de imperii, ne-am ridicat din moloșuri și dărîmături.

La nici 24 de ore de la seism, Craiova a primit pe rîndurile sale, cu nemărginită dragoste și încredere pe cel mai încercat bărbat al acestui pămînt, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mîile de craioveni i-au făcut președintelui țării una din acele primiri în care sentimentul de încredere e mai puternic decît orice durere. Președintele a spus, ca pretutindeni pe unde seismul a făcut ravagii, — „trebuie să ne mobilizăm mai mult ca oricînd, în noi, în puterea noastră de comu-

niști stau toate căile care vor face ca și Craiova, greu încercată de seism, să își vîndocă rînille, să renască, să fie mai prosperă, mai frumoasă!”

Nu vom uita așa ușor cataclismul și spaimile generate de el. Nu vom uita, poate niciodată, dărîuirea exemplară a ostașilor, a membrilor gărzilor patriotice, a studenților și a elevilor. NU se va uita gestul milor și milor de muncitori, care și-au restrîns spațiul de dormit din căminele de nefamiliști, ca să primească familiile de sinistrați. Din noaptea de 4 martie Craiova și-a rezervat cele mai puține ore somnului, refacerii forțelor. Pe masa fiecăruia dintre noi nu a lipsit însă nici o clipă pîinea caldă, regîsînd în aburul ei fierbînte acea tonică dimensiune a vieții. Din sufletele noastre, traumatizate de

sinistra, nu au lipsit cuvintele de îmbărbătare ale Președintelui țării, îmbărbătare care, în măsurile concrete luate cu maximă urgență au însemnat — oamenii, aveți grijă de viețile oamenilor!!

Craiova va renăște, ca de atîtea ori din propria-i cenușă. În aceste zile, de maximă încordare, cuvîntul de ordine aici, ca pretutindeni, este refacerea. Zeci de colective și-au suplimentat angajamentele. Contul 1977 — cunoaște mii de depunători, pe arterele greu încercate veghează constructorii. Craiova iese din apocalipsul de-o clipă, mai unită, mai fermă, mai umană ca oricînd!

Omenia — pîinea noastră cea de toate zilele, ospătă noi și noi valente, balsam pe inimile noastre rănite.

Jertfă și spirit

Durerea și suferința ne-au inobilat țaria națională, Iubirea de patrie și neam ne-au dat viață milenară Ca stejarii mindri ce-mpodobesc pădurile veșnice și Carpații În țara unde stăruim și ne cunoaștem frații.

E sfîntă jertfa și-i lîmpede gîndul, Izbînda ne-așteaptă la fiecare capît al bunei speranțe Iar dragostea de oameni e-o floare ce sporește Cu fiecare încercare ce în noi se cumîntește

E treaz spiritul unui popor viteaz Ce-a renăscut și va renăște-n timpuri, Cedînd zei și temelii pentru alte cetăți și privaz: Murim ca să trăim mai veșnici și mai puri.

Ioan Ion Diaconu

Veșnic tînăr

Crește în Carpați lumina, recile-i oglinzi dureros răsfrîng vederii rînille cîmpiei, e-atîta dimineață, cît poți ca să cuprinzi orașele și satele ce-au rezistat urgiei...

În toate este pace ca-ntr-un sfîrșit de veac, amenință cu virfuri doar suliițele ierbi, ce jertfă ne așteaptă, după obiceiul dac, cînd anii în lumină și adapă sprinteni cerbii?..

Iar urecî-n sfîrcul brazdei cu semn de rodnicie dulceața și puterea din laptele pămîntului zvîcnînd, ca într-o teamă un trup de ciocîrlie, ca stuful de pe baltă sub mîngîierea vîntului.

Pămîntul țării mele, atît de mult dorit, nu poate rău să facă acelor ce-l iubesc, acelor ce prin luptă și muncă s-au jertfit să-l crească veșnic tînăr, cu tot ce-i românesc.

Nicolae Petrescu

Ioana Dinulescu

Mircea Horia Simionescu : Jumătate plus unu

Mircea Horia Simionescu este un scriitor care își așteaptă încă definiția. Primit în 1969 cu elogi pentru volumul surpriza *Ingeniosul bine temperat*, prozatorul și-a continuat, cum se știe efervescentele exerciții de stil în *Bibliografie generală* și în *După 1900, pe la amiază*, cărți care i-au fixat profilul de fantazist în linie urmuziană trecut prin severa școală a moralistilor francezi. Datele, fără îndoielă adevărate, nu reușesc să lumineze în întregime labirintul desen al arabescurilor inteligente.

Atunci când propune un alt dicționar onomastic, Mircea Horia Simionescu recurge de fapt la un *trouvaille*. „Cartea mea este o simplă autobiografie, ca toate cărțile, nu un pomelnic...”, mărturisește autorul și într-adevăr, *Jumătate plus unu* trebuie considerată ca jurnalul de lectură al cărturarului deprins cu esențele tomurilor rare, un jurnal deghizat care conține reflecții, mărturisiri, atitudini, fragmente epice, portrete, tipuri, fișe (autorul scrie și cu „cuvintele altora”), totul organizându-se sub semnul unei mari disponibilități ludice. Articolul consacrat numelui Juan, cu imaginarea diverselor posibilități de a rupe ordinea prestabilă, amorfă, este exemplar pentru ceea ce se poate numi tentația jocului. Un subtil joc intelectual al mobilității spiritului, al corospondențelor și analogiilor, al rafinamentelor lingvistice, de pe urma cărora rezultă *fantasticul literes*.

Numele se cheamă unele pe altele, mecanismul asociațiilor funcționează perfect, uzurpând firescul prin parodie, trucaje, înadvertențe (v. articolul *Jerôme*). Încântat la ideea că într-o zi „ne vor da afară din casă

cărțile” și țintind „bucuria sublimului artificiu”, autorul ne poartă prin insolite spații baroce de o densitate a idelilor menită să descurajeze pe nbințiași atrași de ghirlande fără să știe că acestea au fost făcute din mătrăgună. „O carte se scrie, nu se confecționează”, ne încredințează prozatorul conștient de riscul întreprinderii sale, risc peste care trece cu dezinvoltura creatorului epic („Am așteptat între coperti ceea ce mi s-a părut că-l mai poate mișca pe cititorul de azi, știind că cititorul evoluează — odată cu gusturile lui —, mult mai repede decât moralistul care-l urmărește cu observațiile sale...”). Universul onomastic oferă resurse nepuizabile pentru ochiul analitic ce descoperă în fiecare nume un pre-destin : „Jean superstițios celebru : ciocănea mereu în lemn spre a fi ferit de gheara unei eventualități ucigătoare. Odată, voebindu-l-se despre prăbușirea unui avion în Anzii Cordilieri, a bătut în lemnul casei cu trabucuri, de pe masa de fumat. A auzit dinăuntru «Intră !- I-a fost teamă să ridice capacul”. Imprejurări defavorabile pentru caracterul personajelor sînt surprinse în schițe instantaneu, veritabile rezumate ale vieții” (*Jesus sau Dublul de peste mări, Julie sau Despre operă, Lavinia sau Despre papuci, Lucreția sau Jucăriile etc.*) Un loc privilegiat îl au „gingașele” sau „Scîrboasele” sau „bunele” cînele, surorile Precup ce revin la motivul. Literatura lui Mircea Horia Simionescu are o adevărată predilecție pentru aceste tipuri ciudate care, sub masca inocenței, ascund suave capcane ale răutății. Tipul obsedează pe portretist și, chiar cînd intenționează să zugrăvească alte tempera-

„...Cartea trebuie considerată ca jurnalul de lectură al cărturarului deprins cu esențele tomurilor rare”.

mente, el cade în manierismul formulei ce proliferază aceleași trăsături pline de venă. Considerînd că „romancierul trebuie să lucreze cu predilecție în avalorțe, cu tehnica aparent științifică a criticului”, Mircea Horia Simionescu se dovedește a fi un călănescian atras de povestirile filosofice ale veacului al XVIII-lea, la care ironia și luciditatea își găsesc ocolarul în exprimarea gnomică. Sintagmele cu valoare aforistică au o apreciabilă capacitate de sugestie, trădînd plăcerea formulărilor pregnante : „Keops împreună cu Kefren și Mikerinos, anticari ai stilului Empire ; Lafadio, nume zurbagiu...”

Articolul despre Laerte ni-l arată pe Mircea Horia Simionescu în ipostaza criticului ce se ignoră. Dacă Eugen Barbu (cu ale cărui calete, volumul de față are tangență) se ia în serios în această privință, autorul dicționarului se amuză rămînd la frontierele ficțiunii. Totuși, o observație ca cea despre *Tiganiada* în care „textul se prezintă precis, viguros, magnific în ansamblu și desăvîrșit în

fiecare detaliu, ca o pagină din Herodot, ca un capitol din Machiavelli, ca o scenă din Bufovel”, merită toată considerația. Un sistem de referințe sumptuos, o imaginație funambulescă (v. *Leda*) ordonează lumea numelor în virtutea existenței unei ascendențe prestigioase : onomastica basmelor, *Cesoriștii domnilor* în traducerea lui Nicolae Costin, inventivitatea numelor turcești, „banchetul” conotativ din *Tiganiada, Repertoriul* lui Caragiale. Dar Mircea Horia Simionescu este un modern. Virtuozităților caracterologice (în Justinian găsim citeva variante la „aria calomniei” ca uvertură a portretului împăratului făcut de către Procopius din Caesarea) le corospond tehnici supraréaliste, discursul sesizînd degradarea funcțiilor elementare. Gluma swiftiană se metamorfozează în bizareții urmuziene (*Marcel sau Bicicleta cu marșarier*) : „Am o bicicletă cu roate subțiri, din sîrmă bine răsucită, cu caucucuri moi, confecționate din galoși vechi al tatei, cu clopoșel de argint furat de la școala profesională de ingineri, pe care am frecventat-o un

trimestru, pînă m-au descoperit că n-am penaj și sînt, pe deasupra, necuvîntos cu magnoliul din grădina experimentală”. Umorul absurd din *Nume sau Vaporul* cu păpușoate trimite la Morgenstern prin acele ciudate vietăți născute din verbul ludic al scriitorului : o chișcoapsă, un mișchifiță, un papuc codat, o șugulină, un pufin... Iată și un detaliu din cascada calambururilor din articolul *Jules* : „Unul, vegetarian, se teme de cinele grădinarului. Altul, își distribuie energia intelectuală prin contoarul pasant. Însă el : ia ipoteza, o clatină pușină, o verifică din ochi, și o pune cuminte la loc. Fiindcă : soși și vremea cînd Pegasul ne e mai la îndemîna decît calul. Altul însă nu vede pădurea din cauza copacului : circulă într-o casetă numită automobil. Dar, dacă el gonește prin oraș în faeton, gonește și cu muștele din balcon. Și s-a făcut astronom de piață : frecventează numai stelele de prima mărime, mărinoase. Adică : umbilă cu lupa la Urșă mare. Vorba inginerului : cutare și-a rafinat gusturile prin cracare catalitică...” Dincolo de comicul implicat, textul constituie o denunțare a automatismelor gândirii.

Natură histrionică, un Anton Pann și un Caragiale, Mircea Horia Simionescu știe să redea cuvîntului gravitatea demnității : „Pe vremea fanarioșilor pline, ciine și țară se scriau invariabil cu i grec”. Se simte din apusele lui... că știe lucruri vechi și vine... de departe.

Asupra prozatorului polyvalent — după această experiență încheiată — planează pericolul manierismului. „Masa de scris se poate numi și locul semnării contractului cu moartea. Ca și în cazul altor contracte, și acest Faust își vinde sufletul cu gîndul aceluia că își va putea înșela într-un fel partenerul”. (*Wanda sau Sindromul de interpretare*).

Mircea Horia Simionescu e un risipitor.

Constantin M. Popa

Certitudine și speranță

Sub un titlu ușor prețios, o frumoasă carte de poezie — *Uneori, plutirea*, Eminescu, 1977 — carte remarcabilă, ca, dealtfel, și celelalte volume ale lui Dorin Tudoran, prin unitatea ei tematică și de ton, de unde impresia că ne aflăm în fața unei construcții solide și compacte, a unei structuri ale cărei elemente se află într-o strînsă și, dialectic, indestructibilă relație. Un tom compact și substanțial atât cantitativ, cît și calitativ. Poemele sînt, în exclusivitate, de natură erotică, nota elegiacă fiind și ea o constantă a lor. Un ton elegiac izvorît nu din conștiința labilității lucrurilor și sentimentelor, ci din absolutul căutărilor, al năzuințelor, căci obiectul iubirii poetului nu este unul din ordinea firească a existenței, ci unul de natură ideatică, ideală, intangibil, deci : „Așa nu se așează în urmele/lăsat de piciorul tău, niciodată,/ și nimeni nu poate afia forma/ trupului plutitor ce te poartă// Se aprind focurile, se ung săgețile,/ aerul însuși pare un timpan la pîndă / oare pe unde te vei apropia, zăierătoare./ miroso de flăcău flămînd ?” Recunoaștem, chiar, într-un loc, antiteza eminesciană poet-iubită : „Tu, haos blond și viață ce te mai poartă în gînd, ascultă : „Nemuritor sînt, Doamnă : tu-numai o idee”. Conștiința acestei opoziții ireductibile generează dramatism, iubirea nu este bucurie, nu este împlinire, ci, dimpotrivă, o fără devoratoare : „Și dacă dorm și totuși ți se pare/ că trupul meu e o nestînsă pîndă/ trăsese-l sub lumina devoratoare-/ tu vis al meu și veșnică osîndă.” Adică, astfel, printre versuri, un sentiment al predestinării : „Vai, am știut văzîndu-te pe mare/ plutind cu talpa de ninsoare afinată,/ că tu îmi ești pedepsă, animalul care/ îmi va sădi trei colți de foc în beregată. /.../ Am dus mîna la gît, ca pe un leac divin,/ dar mi-au căzut în palmă trei rîni strălucitoare / o, colții tăi de foc, din os abisuri vin/

să mă vîneze în somn ca pe o amî-nare ?”

Poemele au muzicalitate și flu-ență, tonalitatea lor este solemnă și gravă, o solemnitate care amîn-tește pe alocuri de poezia He-nej Mălăncioiu. Este evidentă și înclinarea tînărului poet către unele poze și atitudini estetizante : nu lipsese din volum „un prinț de fum”, fluturii sau „Un os de inger, transparent”.

Credem însă, că atât de talenta-tul și de exigentul cu sine, Dorin

Tudoran, va depăși, în viitorul său volum, aceste „primejdii lirice”.

S-ar părea, după titlul acestui volum — *Arceada* (Cartea Romă-nească, 1976) — că autorul lui, Toma Roman, procedeză, gest similar celui întreprins de Adrian Popescu în *Umbria*, la definirea lirică a unui spațiu ideatic și ideal, lor de taină în sufletul poetului ; lucrul acesta se și întîmplă dealtfel, în cîteva, puține la număr, poezii din volum. *Arceada*, al cărui nume

nu se întîlneste decît în cuprinsul poemului omonim, nu este, cum ne-am fi putut închipui (orientîndu-ne după sufixul *dava*) o cetate, ci un tîrm pe care : „...cad stelele/ — La nesfîrșit —/ Cum coboară uneori primăvara/ Pe plaiul știut// Era un vînt pe un tîrm care-și pierduse culoarea/ Apoi era o mare cît o puteau/ Cuprinde doi ochi sau trei aripi/ În care speram”. În alt loc, „Ținutul nostru începe așa : Numai cer și în-lîntulri de izvoare/ Apoi scări și

Coloana

Cît navele pe mări se plimbă,
e zarea lumii înțeleaptă.
Sub cer Coloana e o limbă
ce-ntr-un cîntar stă încă dreaptă.

O frunză arsă-ar fi de-ajuns,
un vers mărunt pe foi veline —
și-n loc de orișice răspuns,
balanța-ncepe să se-ncline.

Trec peste continente nori
ochiul luminii să-l astupe.
Pe cerul sfînt al unei flori
cumpăna zborului s-ar rupe...

Așezări omenști văzute printr-un geam colorat

Tirgu-Îtu, piramide fotografiate din elicopter,
bîștoia strînsă în palmă de-un zeu.
Alimpești, calet de citire
scris cu silabe de soare și eternitate.
Peștișani egal Brîncuși în viitorul apropiat.
Lelești, cuvîntul bun de poem.
Pașer, cosmodrom al libertății,
pedestal pentru monumente de limbă

românească. Tudor din Vladimiri
văzut de Petre Marcu-Balș.
Tismana, curată ca un răsărit de lună.

Rază

Soarele-mi aprinde din zenit
tortul lunecos cernut prin gene
Martorul acesta s-a ivit
dintre piramide egiptene
Iată duc o floare în castel
îmi adun privirile-ntr-o rază
o îndrept întunecat spre el
dar renunț. O țintă mă sfidează.

Cîntec de iubire

Doar umbra-i răcoroasă pe pămînt,
Pămînt e doar un fel de-a spune :
Iubirea de țîrîină e un cînt,
Un fluture ce pe un crin se pune.

Iar flece plecare către zări
E ca un zvon de frunze, ca o rugă...
Cînd ființa mea se-avîntă-n depărtări,
Tot terbul reîntoarceeri-l conjugă.

Ion Lotreanu

turnuri apoi/ Lanțuri de munți”.

Toma Roman este un spirit reflexiv și analitic — tentația deficiențelor ne-o demonstrează suficient —, sensibilitatea lui nu se relevă în versuri construite lucid, ideile îmbracă veștminte verbale coerente și corecte gramatical (chiar în absența punctuației !) care conferă expresiei o claritate remarcabilă, o transparență a limbajului, fără a fi totdeauna în concordanță cu o claritate a mesajului, acesta fiind de multe ori vag și cețos, iar poemele rămînd adesea în zona mimării liricului. Ca în acest *Desenate cu cărbune*, a cărui temă — așteptarea culva sau a ceva, despre a cărui natură poetul nu oferă nici cea mai măruntă indicație — nu are acoperire încă : „Așa zburam pe lespezi înc-un an/ Ne strecurăm prin codrul de argint / Poate că va veni mîine în zor/ Poate se odihnește într-o căsuță// Și iar ne strecurăm prin repezi ploți/ Din cele cu oțele și cu săbii / Poate că ne așteaptă chiar aici/ Poate că vîntul ne aduce veste”. Ceea ce constituie însă, defectul fundamental al acestei cărți este absența, aproape totală, a mizei pe sugestie, absență a cărei consecință este și ea tot o absență : a vibrației interioare a unei mari părți a poemelor. Există totuși un număr suficient de poezii (enumărăm cîteva : *Murmuram, Era un oras, De dragoste, Toată lumea călătorește*) cărora nu le lipsește autenticul fior liric. Poezii care ne îndreptătesc să credem în steaua acestui debutant pentru care primăvara „Era o șerpulde de cristaluri în aer/ (Cum sînt plaiurile cu ciresi primăvara)/ Se dusese vremea păsunilor n-am coborît/ Cu turmele-n lumea de jos.../ Aici ațipiseră ceasurile murmuram/ Apele aveau mișcări distilate și zovăielnice/ Am rămas cu ochii țîntă privind/ O pătură luminoasă de păsări”.

Ioana Dinulescu

Lucian Avramescu

Balada Anei

(Culeasă la văleatul 1977, din umbrele Curții de Argeș)

(nimeni doamne singur și surpat în sine
călător al spaimii prin al nopții văd
nu mai trece; iată, marile coline
de pe-altarul lunii în țărind cad)

— Manole, Manole,
neferice crai
pe-o gură de rai
stelelor să dai
rouat bălai
trupul ce mi-l ai
vântului să vinzi
sinii ce-mi colinzi
oasele drept grinzi
sufletul mortar
la templu amar,
dar nu e amar
că-i voi face dar
singe-n loc de var,
nu te mai ruga
nu te mai văita
nu mă mai căina
că eu voi așa...
nu-nțelesu-ai
nu ginditu-ai
că nu fără gînd
vin eu alergînd,
că nu-nțimpitor
am venit să zbor,
că nu-s piatră seacă
să nu înțelegă
sau ied de tăiere
ce cade-n junghere
că de voie bună
m-oi face cunund
la ce-o să rămînd,
că eu voi să fiu
stîlp de templu viu,
voi să mă zidești,
să mă-ncercuiești
în cel trup curat
de duh luminat
că-i de-adevrat
visul ce-ai visat
visul ce-am visat
vis ce m-a legat
prin rugă subțire
de o mîndăstire
pentru pomenire,
și ca-n ochi de rouă
tu pe amindouă
să ne vezi o dată
cu privirea roată
cu iubirea toată...

(li astupă doamne mersul cu omături
inima i-o smulge și i-o dă în lături
lasă-mi numai mie zbor de pribegie
vinde-o morții mele dar rămîne-o vie,
ceat atins de rugă, floare și eres
dă-i doar frumusețe, dar nu înțeles)

Iată, Ană, Ană
brumie codană
sărut pe icoană

candelă de gînd
grea străluminînd
sin nealăptat
neîntemnițat
în căuș de palmă
ca într-o sudalță
în palmă străind
care invenind
care invenind,
mult suris învie
multă viață-neie
greaea ei solie,
mîndra ei solie,
duce parcă sori
mult lepănători
și de subțirime
n-o zărește nime
trece printre ploii
prin vînturi și sloii
n-o spăimîntă cerul
n-o oprește fierul
nimic nu-i îndoaie
firava văpaie,
ochiul necăprui
al nimenelui
amuțește-n geană
fulgerat de Ană,
grindina topește
cerul îmblinzește
norul de-l privește
ploaia se oprește,
vîntul de atinge
el supus se stinge
sarpe-ncolăcit
grea încolăcit
sub cer asfințit...
Chiar de e femeie
frumusețea zeie
o face să fie
pentru veșnicie...
(dar nu este zeie
este doar femeie
o fată de țară
ce-a voit să moară
pentru-o mîndăstire
pentru-o grea zidire
ce nu se zidea
și se prăbusea
de n-ar fi fost ea)

(în acest blestem
eu doamne n-o chem
lasă-mi numai mie
greaea cununie
care mă aștie...
tu, Ană blindă ca o rugă de naștere
și înviere
tu pîlpîrea ce-n pustiuri aprinde
candele de miere
rămii chiar de născuți sîntem sub umbra
unui singur nor
din drumurile alergînde fie al meu
amăgitor)

Pe Argeș în gios
sau pe-alt riu frumos
iat-o cum străvine
calcă parcă-n sine
scuturînd lumina
peste lungi coline
calcă pe cîmpie
și vîntu-o subție
și cerul o-mbie
moartea îi mingie
iarba sub călcie,
nimic n-o oprește
nimic n-o silește
doar o-adăpostește
tot ce-n ea privește,
doar o ocrotiește
voia ce-o voiește,
Parcă se scoboară
pe un drum de seară
dar nu-i drum de drum
ci e drum de fum
și nu-i drum de țară
câci în ea scoboară,
câci în ea scoboară...

— Manole, Manole,
tristul meu Manole,
dacă m-o durea
cînd mă voi surpa
cînd m-oi fărîma
ca o zidărie
cătore temelie
și greu m-oi văita
și mult te-oi ruga
nu te-ndupleca
tu să nu te-oprești
să mă tot zidești
zarea albăstrînd
tot mîndăstirînd
tot adăogînd...
Meșter neguros
nu căta în jos
nu te întrista
că e voia mea,
altfel mă oprea

ploaia pe cîmpie
altfel mă zbură
vîntul ca pe-o mie,

ori te părăseam
și-n lume plecam,
cu un alt bărbat
care m-ar fi luat
care n-ar fi vrut
zidul re-nceput
dar a fost să fie
să-ți rămîn soție
soață credincioasă
zicului mireasă
și tot ce-mplinești
să însuflețești
cu viața din mine
cu dorul din tine...

MOTTO :

Doamne, doamne, cum mă
bate

frica de singurătate
spaima de eternitate
sub cerul fără cuvînt
mult mi-s singur și mărunt
de-ar cădea cerul pe mine
nu întreg, ci o citime
nici pulbere n-ar rămîne,
câci cit praful se văd munții
ei înalții și cărunții,
iară eu pe lingă ei
nu mă văd în ochi la zei,
numa toc de zidărie
de-aș face să îi minie,
numa de zidesc și eu
mă semăn cu dumnezeu.

Pe Argeș în gios
sau pe-alt riu frumos
Ana cum tot vine
calcă parcă-n sine
scuturînd lumina
pe-ndelungi coline,
nimene n-o cheamă
ea numa se cheamă
doar dorul de dor
o-ndeamnă ușor
să-mbrace maramă
maramă de schele
încălțări de stele,
calcă pe cîmpie
și vîntu-o subție
albele călcie
iarba le mingie
moartea le mingie
și mîndră cum trece
parcă ar petrece
nu cu veselie
ci cu veșnicie
pentru că ea știe...

Consemnări craiovene ale Independenței

La 28 februarie 1878, armata română se întorcea la Craiova încărcată de glorie. Cetățenii orașului făceau, atunci, o primire triumfală soldaților noștri, întâmpinîndu-i cu ovații nesfîrșite și cu florile bucuriei. Fără îndoială, în corul entuziasmului general, se vor fi găsit mai puțin cunoscutul poet Chiriță Rozescu, și tînărul elev Giorgio Vasilescu, devenit, apoi, sculptor valoros.

Momentul solemn craiovean al primirii trupelor victorioase coincide, astfel, cu debutul literar al unui poet modest Chiriță Rozescu, născut la 22 aprilie 1845 în comuna doljană Ne-goști, dar stabilit, încă de copil, în Craiova. Este vorba despre primele sale încercări poetice, cuprinse în volumul de versuri *Fala Română*, apărut în 1878 și dedicat vitejiei poporului nostru, care își cucerise, cu atîtea jertfe, independența în acel an.

Una dintre poeziile cuprinse în volumul amintit, *marșul Triumful Românilor*, a fost transcrisă pe note chiar de către autor și cîntată, cu un cor de peste o sută de persoane, la reînălțarea armatelor biruitoare, în Craiova. Un scurt fragment din această poezie poate oferi o imagine a caldului patriotism — de factură Alecsandri-Bolintineanu — chiar dacă mijloacele de expresie artistică ale poetului începător Chiriță Rozescu erau, uneori, naive, în felul altor poezii ocazionale: „Români, trompeta sună, sculați cu mic cu mare, Armata noastră vine cu steagul tricolor, Ea vine glorioasă din foc, de la hotare, Aduceți flori și lauri, să-ncingem fruntea lor!”

În 1897, același autor a publicat un alt volum, *Dia vitele*, în care, pe lângă reproducerea unor poezii din prima carte, a mai adăugat câteva

doine și fabule. În 1901, urmează o broșură de proză *Lingă prăpastie* și din nou o carte de versuri, *Blestemul*, publicată sub pseudonimul Moș Trălă. Bogata activitate scriitoricească a lui Chiriță Rozescu se continuă cu un monolog dramatic, intitulat — pe linia temelor patriotice mai vechi — *Glasul codrilor, deșteptarea neamului sau icoana vremilor trecute*, în care infierează politicianismul „adus de partide pe apatele poporului român”. Alte câteva volume de versuri și frumoasa inițiativă de a înființa și conduce un ziar la Craiova, în 1880, sînt tot atîtea mărturii ale activității neobosite, pe care Chiriță Rozescu a desfășurat-o, pînă în 1913, anul morții sale.

Martor al mărețelor evenimente ale independenței al momentului primirii ostașilor români întorși de pe câmpurile de luptă la Craiova a fost — așa cum s-a amintit — și elevul Școlii de meserii Giorgio Vasi-

lescu. Absolvent strălucit al secțiilor de sculptură, turnătorie și fierărie al Școlii de Arte și Meserii din Craiova, el este declarat, în 1884, „apt pentru a exersa profesiunea de sculptor”. Ca urmare își deschide un atelier în centrul orașului, unde lucrează pînă în 1886, cînd reușește să plece la studii în Italia, la Veneția, unde obține diploma de laureat al Academiei de arte frumoase, în 1891.

Opera lui Giorgio Vasilescu este destul de vastă, deși s-a impus în sculptură, mai ales, ca autor al Monumentului *Batalionul II Vinători*, executat pentru orașul Ploiești. Impunătorul monument era destinat a slăvi eroismul trupelor române și în special ale Batalionului II vinători, care, la 30 august 1877, printr-un atac eroic asupra Plevnei, cuceriseră reduta Grivița. Monumentul lui Giorgio Vasilescu este primul monument al independenței din țară.

Pe eroii prahoveni, artistul

avusese ocazia să-i cunoască în copilărie, în anii războiului, în acțiunile pregătitoare de trecere a Dunării, la Gîrla Mare, unde își aveau pozițiile.

Din păcate, la Craiova nu s-a ridicat un astfel de monument, dacă excepțăm pe cel construit de către D. Pavelescu-Dimo, mai tîrziu, și inițiativă, rămasă fără rezultat, a „Societății veteranilor grade inferioare din Oltenia, Smîrdan”, din 1914.

În felul acesta, poeziile lui Chiriță Rozescu, compuse chiar pentru primirea trupelor în oraș, la 1878, ca și monumentul lui Giorgio Vasilescu, de mai tîrziu, rămîn elocvente și prețioase mărturii ale modului în care craiovenii au omagiat independența și pe făuritorii ei, cîstînd, așa cum se cuvine, evenimentul care „a permis afirmarea tot mai viguroasă a poporului nostru ca națiune liberă, de sine stătătoare”.

Ion Pătrașcu

O coloană de 60 metri ?

Incepând cu anul 1964, invitat fiind de diverse publicații, am scris o serie de articole privitoare la relațiile dintre Brâncuși, tatăl meu și subsemnatul, relații datorită cărora am fost solicitat de artist, încă din 1935, să-l secondez la realizarea Coloanei infinite la Tirgu Jiu. Firește, m-am străduțit ca relatările mele să fie cât mai aproape de adevăr, de un adevăr pe care l-am trăit efectiv. Din păcate, s-au ivit câteva publicații care, încă din 1967, au încercat să mă discrediteze, unii interpretând greșit propriile-mi informații, alții luând drept adevărate anumite dezinformări. Astfel, Ion Pogorilovski a publicat în „Studii și cercetări de istoria artei” — seria **Arta plastică, tomul 19, nr. 1, 1972**, un articol „Despre ansamblul de la Tirgu Jiu — treizeci de «clepsidre suprapuse». Păstrând de astfel, un ton relativ obiectiv, autorul dezvoltă teoria după care Brâncuși ar fi vrut să ridice la Tirgu Jiu o coloană de 60 m., dar... l-aș fi împiedicat eu! De fapt, totul a pornit de la un trucaj fotografic apărut la Tirgu Jiu în ziarul „Gorjanul” din 8—15 septembrie 1938. Trucajul — fără nici un comentariu — reprezintă o coloană de lemn cu 29 elemente plus cele două semielemente de la capete. Se presupune că autorul trucajului a fost chiar Brâncuși, ceea ce nu este exclus; se prea poate ca sculptorul să fi făcut o asemenea operație fotografică din curiozitate, sau ca un fel de joc, după cum obișnuia de altfel.

Din păcate, unele inexactități luate din diverse materiale publicate au devenit „argumente” în virtutea condeiului altor publiciști. Câteva exemple: s-a afirmat că Brâncuși plecase la sfârșitul lui august 1937 din Petroșani fără să fi terminat modelul elementului. Ceea ce nu este adevărat, aserțiunea demonstrând totala necunoaștere a tehnologiei turnării. Un model de turnătorie artistică nu se face după o schiță, oricât de exactă ar fi aceasta, ca la modelele pieselor de mașini, ci se efectuează obligatoriu de artistul însuși. Cine altul decât Brâncuși ar fi îndrăznit să se amestece în modelarea subtilă a suprafețelor exterioare ale elementului Coloanei? S-a pretins că am „greșit” fundația fiindcă am scris undeva că, în octombrie 1937, am folosit abur pentru încălzirea apei la fabricarea betonului (azi toți constructorii toarnă beton cu apă caldă în ianuarie, și nu mai „greșeste” nimeni!). S-a mai scris că deșchirarea (aproape imperceptibilă) a virfului Coloanei a provenit din greșita montare a acesteia. Dar toată lumea din Tirgu Jiu știe bine că ușoara deformare a Coloanei la virf provine de la o serioasă „probă” la care a fost supusă și din care a scăpat cu bine. Încercarea a dovedit că, din punct de vedere constructiv, Coloana este de neclintit. De altfel, eu însumi am determinat cantitativ abaterea (prin măsurători topografice executate de specialiști în 1964).

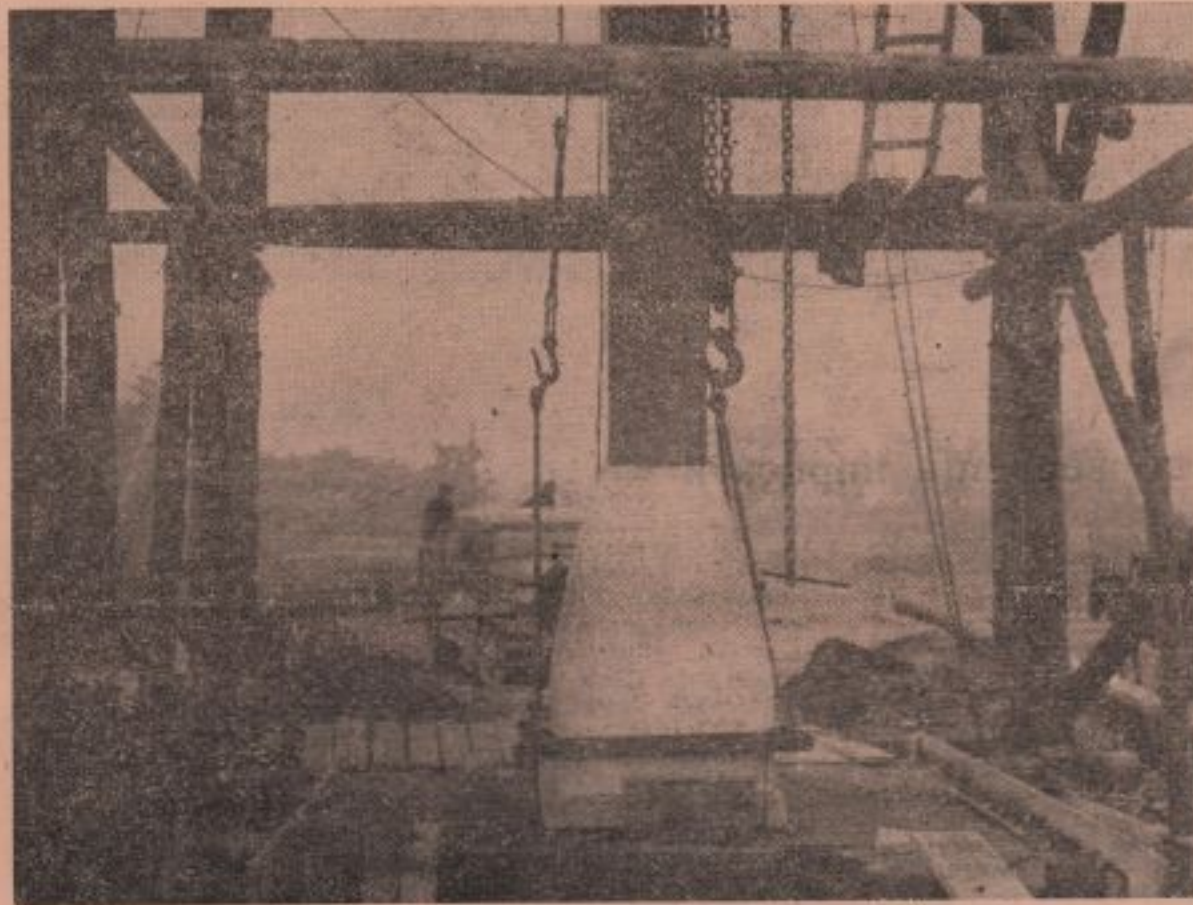
Am crezut că nimeni nu va lua în serios nici aceste dezinformări și nici legenda „macheții” de 60 m., pînă cînd — în 1976 și chiar foarte recent — măsura a fost, cum s-ar spune, întrecută. Într-un articol din revista „Orizont” din toamna lui 1976, un cunoscut autor mă acuză — e drept, fără să mă numească (motiv pentru care nu-l numesc nici eu) — de „pseudotehnicitate”, tot pe bază aceleiași fotografii trucate. Socotesc că a venit vremea să pun lucrurile la punct și în public, nu numai în cerc restrîns, cum am făcut în cadrul Simpozionului

Brâncuși din septembrie 1976, cînd am arătat clar motivele estetice și cele multe de ordin financiar — și nu de ordin tehnic — care l-au determinat pe Brâncuși să dea Coloanei dimensiunile cunoscute și pe care eu le socotesc desăvîrșite. În „Comentarea capodoperei”, Ion Pogorilovski scrie la pag. 259: „...Inginerul, lipsit de experiență și suficient curaj, a influențat avîntatele planuri brâncușiene. După cum vom dovedi (cu trucajul fotografic n.a.) sculptorul venise la Tirgu Jiu cu gîndul să facă o coloană de două ori mai înaltă decît cea efectiv realizată ulterior. Consultat în chestiuni de rezistența materialelor, Ștefan Georgescu-Gorjan pare să fi recomandat artistului, ca rezonabilă tehniceste, o înălțime mai diminuată”. Iar la pag. 299 adaugă: „În confruntarea directă

la Voulangis avea o înălțime de 7,24 m. Executînd, deci, prin trucaj fotografic, o coloană de lemn de trei ori mai înaltă, Brâncuși a reprezentat, pur și simplu, o coloană de 3x7,24 m—circa 22 m. Cam rălmne însă cu cei 60 metri ai macheții fantomă? Cine a inventat această înălțime și pe ce bază?”

Voi repeta, acum, încă și mai clar, dar tot atît de sincer ca în articolele mele din 1964—1966, ceea ce știu exact despre Brâncuși și despre coloană. Am vorbit cu Brâncuși despre Coloana de la Tirgu Jiu în anii 1935, 1936 și 1937 la Paris. Dacă artistul ar fi avut intenția să construiască la Tirgu Jiu o coloană de 60 m., ar fi putut să-mi spună atunci acest lucru, sau cel puțin să-mi arate trucajul fotografic al operei repetate de la Voulangis; însă nici

asupra sa și toate cheltuielile directe (manoperă și materiale), care, însă, nu trebuiau să depășească cu mult suma de 2.000.000 lei. În realitate s-a depășit această sumă cu vreo câteva sute de mii de lei. De asemenea, nu s-a socotit de loc în bani munca personalului de regie (ingineri — între care și subsemnatul — desenatori, meșteri). Mai trebuie să adaug și alte prestații gratuite ale unor antreprenori de transporturi ale unei antreprize de construcții, transporturi auto cu autocamioanele Soc. Petroșani și altele. Cu aceste mijloace și cu un întreg colectiv de oameni valoroși am realizat în timp record la Tirgu Jiu unica și adevărată Coloană, iar nu una himerică, probabilă, tehniceste imposibil de construit, pe care au visat-o alții în locul lui Brâncuși, dar de care, pretînd ei,

Montarea primului semielement al Coloanei infinite. (Fotografie transmisă de Ștefan Georgescu Gorjan).

cu macheta, Coloana pare că s-a înfăptuit printr-o puternică cenzurare a intențiilor artistului din considerente ingineresti și — probabil — financiare”. În pagina 300, autorul conchide: „Nu știu dacă, din punct de vedere al rezistenței materialelor, o asemenea coloană putea sau poate fi înfăptuită, dar ea este, oricum, un vis de perfecțiune brâncușiană”.

Faptul că asemenea lucruri au putut apărea într-o carte care se vrea serioasă este cel puțin surprinzător. Opiniile se pot combate, dar numai prin argumente, fără calificative defăimătoare, date de oameni a căror lipsă de competență tehnică nu-l poate îndreptăți să acorde note ca „pseudotehnicitate”, „lipsă de experiență și de curaj” etc.

În ceea ce privește presupusul „vis” de 1/2+29+1/2 elemente și 60 m. înălțime, eu mă îndoiesc, ca și Sidney Geist, că o coloană ca aceea ar fi fost, în ambianța de la Tirgu Jiu, „un vis de perfecțiune brâncușiană”. De altfel, Ion Pogorilovski îi citează pe Geist, arătînd obiecțiunile acestuia privind coloana greșit presupusă de 60 m. Zic greșit presupusă pentru că Ion Pogorilovski demonstrează (la pag. 303—304) că așa-zisa machetă a fost trucată de Brâncuși cu mult înainte de 1935, din patru fotografii ale coloanei de lemn de la Voulangis, pentru a obține una de trei ori mai înaltă decît cea fotografiată. Dar cea de

vorbă de așa ceva! Nu mi-a arătat trucajul nici în vara lui 1937, la Tirgu Jiu și Petroșani, și cred că eram persoana cea mai indicată să în cunoștință de un asemenea proiect. Brâncuși, a locuit la mine, la Petroșani, o lună încheiată, în august 1937, și eram cel puțin zece ore pe zi împreună. Am făcut în deplin acord încercări asupra dimensionării Coloanei. Brâncuși nu a încercat niciodată să în număr de elemente întregi decît de 12 și 13. Simțul lui estetic, ca și bunul lui simț tehnic, îi sugera că o coloană cu 29 elemente întregi este o imposibilitate, și de aceea nici nu mi-a pomenit de ea. De altfel, verificînd recent prin calcul „coloana de vis” de 60 m cu 29 elemente, am constatat că ea s-ar fi încovolat și rupt la primul vînt puternic.

Dacă se consultă documentul nr. 11 de la pag. 181,182 din cartea lui Ion Mocioi „Brâncuși — Ansamblul sculptural de la Tirgu Jiu” (1971), se constată că în scriptele oficiale ale primăriei Tirgu Jiu, cheltuielile pentru coloană se rezumă la ridicola sumă de 340.615 lei, care reprezintă (probabil) numai metalizarea — operație făcută în iunie-iulie 1938. Atunci, cît a costat Coloana și cine a plătit suma? Cheltuielile au fost suportate de Soc. Petroșani, ce mi-a dat mîna liberă să folosesc întreaga capacitate tehnică a Atelierelor Centrale, luînd

l-aș fi frustrat eu! Să fim serioși! Brâncuși nu era artistul care să se lase influențat nici de mine, nici de alții. El știa bine de ce sumă putea dispune și mai știa și că o Coloană de înălțime dublă, și care să reziste vînturilor, ar fi costat o sumă inaccesibilă, căci ar fi trebuit aproape să dubleze dimensiunile elementelor, lăsînd totuși neschimbat numărul lor. Cînd am reușit, după câteva încercări care au pornit de la 20 m înălțime, să ne apropiem de 30 m., Brâncuși a fost, pur și simplu, fericit.

După plecarea lui Brâncuși din România (2 septembrie 1937) toată răspunderea a rămas exclusiv în seama mea. Au urmat rapid fazele construcției: turnarea elementelor, montarea în atelier, transportul, fundația cu încastrarea bazei, schela, stîlpul de oțel și montarea „mărgelilor” pe stîlp. În jurul datei de 15 noiembrie 1937, această lucrare era terminată și ea constituie azi una din mîndriile țării noastre și ale artei universale. Este bine și firesc s-o privim ca pe o capodoperă — așa cum este de fapt — aparținînd unui sculptor genial de la a cărui moarte se împlinesc luna aceasta 30 ani.

Ștefan Georgescu Gorjan

■ Expoziții permanente

Muzeul de istorie a medicinei

În Craiova înfîntează din anul 1974, mai puțin cunoscut din păcate, un muzeu de mare valoare, o instituție care poate rivaliza cu succes unități cu tradiție din municipiu și care se numește **Muzeul universitar de istorie a medicinei „Victor Gomoiu”**. Fără o publicitate zgomotoasă, înființat prin grija neobositului om de știință, medicul Mihai Scheau, muzeul a reușit, într-un timp relativ scurt, să adune, prin diferite donații, unele de excepțională însemnătate, un vast material ilustrativ pentru istoria medicinei românești, pentru apariția și dezvoltarea instituțiilor medicale în Oltenia, a învățămîntului universitar, pentru viața și activitatea unor mari personalități ale vieții noastre medicale. Cele șase săli de expoziții cuprind un muzeu al farmaciei, o incursiune în medicina antică și medievală, săli afectate medicinei moderne românești, Olteniei medicale, un cabinet memorial Victor Gomoiu, o bibliotecă cu peste 10.000 volume, dintre care multe constituie valoroase piese din patrimoniul cărții românești. Spațiul în care este prezentată medicina modernă românească, apărută în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, este ilustrat cu tablouri, fotografii, cărți ale fondatorilor medicinei românești, manuscrise, diplome, brevete. Astfel, găsim un hrisov de la 1832, prin care Grigore Alexandru Ghica autorizează deschiderea unei farmacii la Fălticeni, truse medicale de la 1890, colecții de aparate și instrumente medicale, printre care se distinge unul din primele trei aparate Röntgen adus în țară în anul 1919 prin stăruința lui Laugier. Oltenia medicală prezintă medici olteni, personalități de frunte ale medicinei românești, printre care Constantin Severeanu, părintele chirurgiei moderne românești, Dimitrie Gerota, Ionescu Sisest, Victor Papilian, Iancu Jianu, Șt. Milcu, Ion Tuculescu și alții.

Cabinetul memorial „Victor Gomoiu” este însă fondul de aur al muzeului. El poate și singur să demonstreze strădanile organizatorilor, generozitatea familiei Gomoiu care a donat Craiovei obiecte de preț, cărți, mobilier toate la un loc reconstituind cu emoție viața și opera unuia din cei mai mari medici români, dascăl, om de știință și umanist, părintele istoriografiei medicale, primul președinte al Societății medicale internaționale. Biroul de lucru, tablourile și cărțile, instrumentarul, medalii și decorațiile, diplomele sînt tot atâtea prilejuri de cunoaștere a profesorului și omului Gomoiu. Dintre piesele de valoare ale bibliotecii muzeului amintim: „Epitome galeni pergane”, 1551; „Avicene medicorum Arabum”, 1556; „Magni Hippocratici”, 1595; „Medicæ artis” 1547. Nenumărate colecții de reviste rare apărute în țară și în străinătate, printre care „Acta medica romana” apărută la Craiova între anii 1928—1948, colecții de manuscrise, corespondență, documente inedite legate de înființarea Societății de medicină în România, etc., completează fericit fondul acestui prețios muzeu, care își așteaptă un sediu adecvat.

Dan Udrescu

„CÎNTAREA ROMÂNIEI”

În cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, în comuna Poiana Mare s-a desfășurat în ultima duminică a lunii februarie un amplu program de acțiuni cultural-artistice, manifestări închinată festivalului creației și hărniciei, marcând totodată și închiderea, pe plan național, a „Lunii cărții la sate”. În organizarea Comitetului județean de cultură și educație socialistă, în colaborare cu Centrula editurilor și U.J.C.C. Dolj, duminica culturii și creației din Poiana Mare a rămas în agenda comunei, pe drept cuvînt, ca o zi de excepție. Caracterul de schimb de experiență imprimat de organizatori a prilejuit o fructuoasă întâlnire între cetățenii comunei și oameni de cultură din județ, între bibliotecarii din comunele și orașele Doljului, la spectacolele prezentate au participat scriitorii, editorii, oameni de teatru și artiști profesioniști, rapsozi populari, interpreți de muzică folk, echipe de dansuri, nenumărați artiști populari.

Înainte de a începe programul manifestărilor cultural-artistice, în sălile căminului cultural au fost vernisate trei expoziții de carte și documente: „Independența — suma vieții noastre istorice”, organizată de Biblioteca centrală

Moment din reușta manifestare de la Poiana Mare.

de stat a R.S.R. în colaborare cu Biblioteca județeană Dolj, „Literatura răscoalelor țărănești de la 1907”, și „Independența — permanență a istoriei poporului român”, sub egida Muzeului Olteniei. Sub genericul „Cîntece pentru eroi” s-a desfășurat, apoi, o emoționantă seziatoare literară. Poeziile citite de Gabriel Chifu, Claudiu Moldovan, Victor Tulbure, Mihai Dușescu, Sina Dănculescu, Nicolae Stoian, Ștefan Bossun, Dan Lupescu, Ilari Hinoaveanu și Virgil Carianopol au constituit un vibrant omagiu adus eroilor neamului din 1877 și 1907, un imn pentru patria contemporană. S-au lansat, în continuare, cărțile „Războiul de independență în viziunea popu-

lară”, antologie de poezie populară îngrijită și prefată de Aurelian I. Popescu și „Oameni între oameni” culegere de reportaje semnate de Mircea Pospai. Celor aproximativ 1000 de spectatori din Poiana Mare le-a fost oferit spectacolul „Radu, cronicar de țară” evocare dramatică de Al. Fireșcu, prezentată în premieră de actorii ai Naționalului craiovean.

În partea a doua a programului au evoluat, la cota talentului autentic, a originalității, artiștii amatori din localitate. Grupurile de recitatori ale elevilor și lucrătorilor de la spitalul din comună au prezentat, în cadrul unor montaje literare, momente semnificative din istorie. Sub

bagheta profesorului Victor Caragea, corul, grupul fluierașilor și taraful din Poiana Mare, solistele de muzică populară Ionela Minoiu și Rodica Chircu, interpretii de muzică folk Aurel Băceanu, Lucia Gomotfrecanu și Gherghina Ciuculete, precum și echipa de dansuri instruită de Constantin Berceanu și-au adus prețioasa contribuție la reușita acestei valoroase manifestări.

Formația de teatru și cele două brigăzi artistice de agitație au completat fericit acest spectacol purtînd genericul „Sub flamuri de aur și soare”.

„R.”

■ Cenaclu

Calafat — consecvența implicării

Vorbind despre Calafatul contemporan, oraș al Dunării, al industriei, al transafirilor și festivalurilor de poezie, trebuie, în ordinea firească a lucrurilor, să amintim cenaclul literar „Gh. Brăescu”, prestigioasă prezență în viața culturală a așezării în viața cenaclurilor din județul Dolj.

Cenaclul a luat ființă în 1955, în cadrul Casei de cultură, impunîndu-se de la an la an, prin stragerea unui mare număr de amatori de literatură, de diferite vârste și profesii, oameni care creează sau iubesc poezia. În fiecare an, în cadrul „Decadelor culturale” cenaclul impune o manifestare artistică de răsunet Festivalul și concursul de creație „Gh. Brăescu”. Anul acesta concursul a ajuns la a V-a ediție și a fost închinat aniversării centenarului cuceririi independenței de stat a României. Orașul Calafat este strîns legat prin istoria sa de evenimentele de la 1877

și astfel actuala ediție a concursului literar care a încheiat luna trecută manifestările prilejuite de „Decada culturală calafetene” a fost transformată într-o manifestare a creației literare dedicată eroilor de la 1877, eroismului celor care au trăit și trăiesc pe aceste meleaguri. Ședințele de lucru ale cenaclului „Gh. Brăescu” constituie tot atîtea prilejuri de afirmare a tinerelor talente din școli și întreprinderi, creațiile acestora fiind prezentate nu numai pe scena Casei de cultură și a căminelor culturale afiliate, dar și în întreprinderile și instituțiile orașului, în cadrul șezătorilor literare și întâlnirilor cu lucrătorii din industrie și agricultură.

Poezia cenaclului este tonică, recitabilă, bogată în semnificații istorice. Se simte apartenența ei la un timp bine determinat, la niște locuri, vetre ale neamului nostru. „Aici e totul sacru, aici e to-

tul sfînt / o inimă-î în toată bucată de pămînt...” scrie Ștefan Malmare unul din sufletele acestui cenaclu. Se obțin și versuri stilizate, de mare cantabilitate: „Comoara e bobul / Lunatic palat / Lumina-î atînge / Cu har nesecat.” Ori-cum, se vede metoda de lucru, harul celor ce compun această valoroasă formație literară. Avînd în vedere activitățile cultural-artistice prilejuite de Festivalul și concursul național „Cîntarea României”, de „Festivalul orașelor dunărene”, a „Cununei rozelor” și altor manifestări culturale locale, devenite tradiționale, se poate afirma fără exagerare că cenaclul „Gh. Brăescu” prin toată activitatea sa contribuie și va contribui în continuare la afirmarea talentelor autentice, la dezvoltarea continuă a mișcării literare în această parte de țară.

Mihai Dușescu

Aici

Aici e totul sacru, aici e totul sfînt
O inimă-î în toată bucată de pămînt
Din măduvă de oase își trage seva grîul,
Din sînge își adună izvoarele pîrului.
Cu ape de neliniști văzduhul te-mpresoară,
De cum plos treci pragul acestui colț de țară
Te-ntîmpină eroii cărînd un voac de ani,
Sub umbra răcoroasă a blînzilor castani.
Roiesc în juru-și caii, în iureș spre redută
Și totul te-mpresoară ca o durere mută
În orice fir de iarbă i-o viață ce învie
Sub cerul prins în bete de soare și mîndrie.
În față pe-o colină, de veghe la hotare
Stă monumentul falnic, cu fruntea-nfiptă-n
soare
Cu ochii lui de vultur, el zărește petrece
Strîgînd ca și atuncea: — pe-aicea nu se
trece.

Luceferii neatîrnării

Luceferii neatîrnării
Murînd au adîncit fintini
Din care se adapă dorul
Și seteă sacră la români
Înalte cumpeni le-mpresoară
De vultur aripe în zbor
Urcă cu noi pe verticală
Noi sîntem împlinirea lor.
Zăcînd de-acolo din uitare
În ochiul apei se adună
Împing lumina către soare
Și chipul țării-î încunună.
Lumina roșie ne unge
Și arde viu în rădăcini
Noi ne-am născut să fim
menirea
Celor mai buni dintre români.
Oprește-ți pasul, nu te-abate
Te-așteaptă ciuturi de răcoare.
Le-a plămădit în '77
Războiul de neatîrnare.

ȘTEFAN MALMARE

Patria

Aici unde drumurile noastre
nesfîrșesc în marea cea mare
aici unde nașterea fiecărui
prunc
se cheamă istorie
aici unde cerul
bucuria împlinirii înseamnă
aici unde firele de iarbă
au fost mutilate de copitele
cailor
în numele atîtor imperii
murite demult,
aici unde creșc privirile
copiilor noștri
legănuindu-le copilăria,
aici unde cei duși ne mai
cotreleră
sufletul în numele libertății
și veșniciei noastre,
între cer și pămînt,
aici sîntem patrie, patria mea.

IOANA MIRON

Semnele copilăriei

Acolo —
trebuie să fie cerul
prelîns în sturzii acesta
încînd copilăria
desenată pe nisip.
De ani, în pași noștri
putrezește apa
și ruginite de scoici
pietre ne tînuiesc întorcerea
Urcăm pe sluvii
și căutăm
semnele copilăriei
pierdute în cer.

AL. PĂRVAN

Pace pentru boabele de grîu

Comoară e bobul
Lunatic palat
Lumina-î atînge
Cu har nesecat.
E secera lungă
Purtată cu trudă.
Somnul ne arde
Și trupul asudă.
Să scrii cînd te cheamă
Din albe cuvînte.
Să scrii cînd te cheamă
S-acuși pe mormînte.
Noi facem din pace
A lumii chemare
Cu mîna întinsă
Pe piine și sare.

PETRE CĂRSTEA

■ Cultură de masă

Un util schimb de experiență

În organizarea Comitetului județean de cultură și educație socialistă, în comuna Bîrca s-a desfășurat un foarte util schimb de experiență cu tema „Modalități de popularizare a hotărîrilor de partid și de stat, a legislației socialiste, selectarea repertoriului, alcătuirea și prezentarea programelor artistice, angajarea întregului potențial artistic în Festivalul național „Cîntarea României”. Schimbul a constituit o acțiune culturală de amploare, la care au luat parte oameni de cultură, artiști amatori, directori de cămine culturale și case de cultură din județ. Bîrca constituie la ora actuală un nucleu valoros de forțe culturale, aici sînt antrenati în Festivalul național „Cîntarea României” 700 de artiști amatori, cuprinși în 17 formații de toate genurile, există două cenacluri literare, unul de artă plastică, trei corcuri de artă populară și două foto, toate acestea contribuind la alegerea localității ca loc de desfășurare a schimbului de experiență amintit. După materialele prezentate, după ce a fost vizionat filmul „Bîrca și oamenii săi” realizat de cineaclubul sătesc, participanții au putut asista la repetițiile unor formații de amatori, urmărind pe viu modul în care sînt aplicate indicațiile de regie și scenografie. Cu acest prilej au fost vernisate două expoziții „Momente din lupta românilor pentru libertate și independență”, cuprinzînd lucrări de artă plastică realizate de pictorul local Ghiță Mitrăchită și o expoziție de creștături în lemn.

În finalul activităților model s-a desfășurat un interesant program artistic. Și-au dat concursul corul, o brigadă artistică de agitație, echipa de dansuri cu temă, recitatori, soliști vocali și instrumentiști, s-a prezentat un montaj literar-muzical.

Discuțiile purtate pe marginea acestui valoros schimb de experiență au relevat reușita activităților model prezentate, experiența pozitivă care există în acest domeniu în Bîrca și care trebuie extinsă în toate localitățile județului. /Rep./

● În cadrul manifestărilor Festivalului național „Cîntarea României”, comisia metodică-umanistă de la Școala generală nr. 12 din Craiova a organizat o întâlnire a poetului Mihai Dușescu cu elevii școlii. Între cei prezenți s-a purtat un fructuos dialog despre poezia patriotică.

● În cadrul manifestărilor înscrise pe agenda Festivalului național „Cîntarea României” artiștii amatori din comuna Tease au prezentat în fața a peste 500 de spectatori un amplu montaj literar-artistic intitulat „De la flăcările lui 1907, la împlinirea contemporană”.

● Pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Craiova a fost prezentat un spectacol de muzică ușoară, satiră și umor intitulat „Doi pe un portativ”, realizat de Geta și Marcel Locusteanu. De o primire deosebită din partea spectatorilor s-au bucurat interpreții Geta Locusteanu și Mihai Smintinescu. O contribuție substanțială la realizarea spectacolului au adus-o și Nelu Boată, Dan Toma, Mitel Luca, Nicolae Voinescu, Florin Enache și Geo Vilceanu.

● Desfășurat la căminul cultural din comuna Sadova, concursul cu tema „Răscoala de la 1907 — moment eroic din lupta pentru libertate națională și dreptate socială a țărănimii române” a atras numeroși spectatori. Au participat uteciști din clasele a VIII-a de la școlile generale nr. 1 și nr. 2 din localitate. Câștigători au fost reprezentanții școlii nr. 1.

Plevna

*Plevna-un cerc de gloanțe, împotriva mută,
Osman — coloană care se rupe și se frânge
Istoria jucase la Plevna pe-o redută
Letopisețul nostru se iscălea cu sânge.*

*Husari și pedestrimi, înlănțuire, fum,
Era un ceas eroic de dincolo de moarte
O goarnă cerută mai deschidea un drum
Prin armile turce cu flancurile sparte*

*Obuze și șrapnele cădeau la orice pas
Morții luptau și ei fără abandonare
Istoria română era un singur glas
Însingurată era dulcea ei chemare*

*O jertfă, încă una, redută-i cîștigată
Osman era coloană aflată-n prăbușire
Letopisețul, carte zbuciumată,
Ne mai trecea odată-n nemurire.*

Petre G. Gorun

Prognoze

NICOLAE NEGRILĂ : „Ne dorim un final aplăudat”

Pentru corectitudinea în perioada pregătirii lotului Universității, antrenorul C. Teacă mi-l recomandă — în urmă cu cîtva timp — pe Negrilă printre băieții cei mai buni, mi-l recomandă pentru un interviu de anticipație cu privire la reluarea campionatului diviziei A de fotbal.

— Sîntem, așadar, la primele „secvențe” ale returului campionatului diviziei A de fotbal. Ce ne poate spune fundașul Negrilă în legătură cu „primăvara 1977” a echipei Universitatea Craiova?

— Cred că va fi o primăvară prietnică menținerii speranțelor noastre de clasare pe pozițiile de frunte ale clasamentului.

— Aceasta înseamnă...

— Un loc în primele patru!

— E obiectivul planificat sau o posibilitate apreciată cu luciditate celui implicat în „luptă”?

— Ca jucător al echipei Universitatea, ca unul care cunoaște valoarea lotului din teren, în circuitul fotbalului european, dar va fi angajată pe drumul care ne va apropia, în doi-trei ani, de valoarea cerută de o prezență mai mult decît onorabilă într-o competiție europeană. Cu condiția păstrării unui climat bun în echipă și a continuării cu aceeași exigență a pregătirilor de fiecare zi.

— Apropo, cum apreciați pregătirile premergătoare reluării campionatului?

— Întreaga echipă a muncit intens atît în perioada Brașov, cît și la Craiova. Cred că am cîștigat mult prin respectarea riguroasă a programului de pregătire impus de conducerea noastră tehnică. S-a lucrat, ca niciodată, pentru pregătirea fizică subordonată jocului de ansamblu, pentru creșterea rezistenței la efort a fiecărui jucător și perfecționarea execuțiilor tehnice în regim de viteză.

— Chiar dacă „amicalele” n-au spus prea mult, după intensitatea pregătirilor, publicul craiovean a anticipat un start puternic al Universității. Cum trebuie privit acest optimism?

— Cred că e vorba de o încredere a publicului în echipa la care ține, o încredere în conducerea tehnică a cărei exigență a fost simțită și apreciată. În ce privește startul în acest retur, să nu ne grăbim. Cred îndeosebi în finalurile puternice — și mai ales în perspectivele echipei noastre.

— Adică...

— Munca la care s-a angajat nea Titi Teacă va da rezultate bune. Nu înseamnă că la sfîrșitul actualului campionat Craiova se va putea înscrie, să zicem, în circuitul fotbalului european, dar va fi angajată pe drumul care ne va apropia, în doi-trei ani, de valoarea cerută de o prezență mai mult decît onorabilă într-o competiție europeană. Cu condiția păstrării unui climat bun în echipă și a continuării cu aceeași exigență a pregătirilor de fiecare zi.

— În sfîrșit, personal ce își dorește fotbalistul Negrilă?

— O evoluție din ce în ce mai bună în echipa Universității, înec în tricou de campion cu formația craioveană și un loc în unul din loturile naționale.

— Și echipei?

— Cît mai mulți suporteri adevărați, omogenitate și valoare care s-o impună în fotbalul european și un final de campionat pe măsura speranțelor, un final încheiat în aplauzele generosului public craiovean.

Șt. Tunsoiu

Poșta redacției

Poșta redacției

Ina Arion, Timișoara: Încercări lirice meritabile, pentru vîrstă pe care mărturisim că-o aveți: Totuși, frecvența unor formulări neferice, precum: apele grele ale gîrurilor, spaimele lungi din văzul uitat, împletitețe săruturi, ne îndreptătesc să credem că mai aveți de parcurs un drum lung pînă la adevărata poezie.

Nicolae Ciocan, Albești-Gorj: Din cele cinci poezii pe care ni le-ați trimis, doar două — Speranță și Tara — conțin cîteva, firește și acelea, e drept, semne de poezie.

Nișu Gh. Ion, Bălcești-Vilcea: Deși vă „autodeclarați” „poet folcloric”, lucrul acesta nu este o scuză suficientă pentru numeroasele greșeli de ortografie și punctuație pe care le-ați comis de-n lungul celor patru pagini ale scrișorilor care ne-a parvenit de la dv. Iar pentru că, așa cum ne spuneați, așteptați să vă comunicăm „dacă se ivește situația să fim premiați ori să mă-despart de tot ce am scris, sau să mă adresez către altă revistă mai implicată în aceste probleme”, permiteți-ne să vă adresăm un sfat prietenesc: studiați cît mai curînd și cu cît mai multă atenție gramatica limbii române!

Erich Kotzbacher, Tirgoviște: Ceva mai bine în „Zidar”, dar nu înțelegem cum „Fosnetul din neant / tînuiește frunze de luciditate... / Îți înundă cheulele / a clipele dilatate”.

Ioan Barbu, Călan: Dacă și „Greierii-și cîntă durerea-n grădină”, iar „Cocoșii deplîng iluzii pierdute...” Ce să mai zicem?

Marcel Barbu, Rast-Dolj: Intenții tematice nobile, dar fără acoperire artistică. Cam echivoc formularea „prin atentat / pentru la-cătele libertății”.

Constantin Cerna-Drăganu, Pleșița-Dolj: În dorința dv. de a părea original și modern, vă îndepărtați tot mai mult de poezie.

Marian Popescu, Ploiești: Nici un semn de poezie în scrisoarea dv. Cît despre faptul că „în pustul alb” „Urși nu erau prea mulți”, noi zicem că ar fi trebuit să vă bucurați, și nu dimpotrivă...

G. Marinescu, Craiova: Versificație searbădă în „Poem patriei”. În „Poem bețiv” și „Eros” expresia nu numai că nu atinge nivelul necesar pentru a fi considerată artistică, dar devine chiar trivială. Cîtăm, spre edificare, din „Eros”: „Cine cotrobăie prin sectorul tău, șefule, / cînd toți sînt pe jumătate morți / și-și halesc cu o poftă de lup / visele atîrnate de porți”.

Dana Cunish, Craiova: Mereu același, sub același pseudonim de genul feminin.

George Papp, Rîșnov-Brașov: Dacă „Zodia” ni se pare de un sorrescianism gratuit din punct de vedere al mesajului artistic, celelalte pagini nu conțin decît simple notații incoerente.

Ion Petre Neaga, Dej: Simple alcătuirii de cuvinte...

Mihai Vlăd, Tirgoviște: Demnă de toată stima preocuparea dv. de a culege folclor. Adresați-vă Institutului de etnografie și dialectologie din București.

Nicolae Ciocan, Albești-Gorj: Nici un progres în „Rovine”.

Th. Bănăceanu, Rm. Vilcea: A-veți nevoie de o serioasă repliere a tuturor forțelor pentru a depăși actualul nivel al creațiilor dv. În ceea ce privește epigramele, cred că ar fi mai meritor să vă adresați revistei „Urzica”. Vă apreciem cunoștințele de limbă engleză.

Nicolae Dumitrescu, București: Deși am dori din tot sufletul să vă putem ajuta în „clarificarea zborului”, deocamdată nu vă putem sfătuși decît să fiți mai atenți la ortografie și să citiți mai mult, oricum drumul spre poezie este un drum care se parcurge individual...

M. V. Bratoșcă, Tirgoviște: Nu, tovarășe, creațiile, sîntem noi de părere, nu se citesc printre rînduri. În ceea ce privește rîndurile pe care ni le-ați trimis, nu vă putem spune decît că proza nu e nici proză, nici poezie, iar versurile, nici atît.

Valeri M. Sivan, Săsciori-Alba: În ceea ce privește difuzarea presei, adresați-vă oficiului poștal din localitatea unde domiciliati. Versurile nu sînt încă poezii.

Lia Maria Dan, Ticleni-Gorj: Încercări neconvingătoare.

Geo Reghina, Ticleni-Gorj: Sentimente stimabile, versificare școlărească, dar nu poezie.

Dumitru Vilceanu, Craiova: Prea multe greșeli de ortografie și nici un semn de poezie.

Cristian Mihai, Slatina-Ort: Vă mulțumim pentru aprecierile exprimate la adresa revistei noastre, din păcate însă, versurile dv. nu sînt publicabile.

Stefan Melancu, Tirgu-Jiu: Atenție la ortografie, dar poezia „Lui Labiș” ne îndreptățește să sperăm în steaua dv. de viitor poet. Mai scrieți-ne!

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Mișcarea muncitorească și răscoala

(Continuare din pag. 10)

arestarea și maltratarea socialistilor închisi în timpul răscoalei, prin devastarea și închiderea sediilor organizațiilor muncitorești. Cu toate acestea legăturile mișcării muncitorești cu viața satelor au continuat și s-au ridicat la un nivel superior. Chiar în luna august 1907, în plină acțiune de judecare a participanților la răscoală, Ministerul de Interne trimitea prefectului de Dolj o adresă prin care îi atrăgea atenția că „învățătorul din comuna Leu, județul Romanșii a primit un manifest incendiar scris cu creion roșu... Un manifest identic ca scris și conținut a fost răspîndit și în județul Mehedintși”.

După cum scria I. C. Primu „lupta revoluționară s-a intensificat, măsurile represive au făcut pe muncitori să-și strîngă rîndurile și să grăbească acțiunea de refacere a partidului clasei muncitoare”. La Congresul din 1910 se menționa că Partidul Social-Democrat din România se socotea pavăza țărînii cea mai sigură, protectorul său natural.

Evocare...

(Continuare din pag. 10)

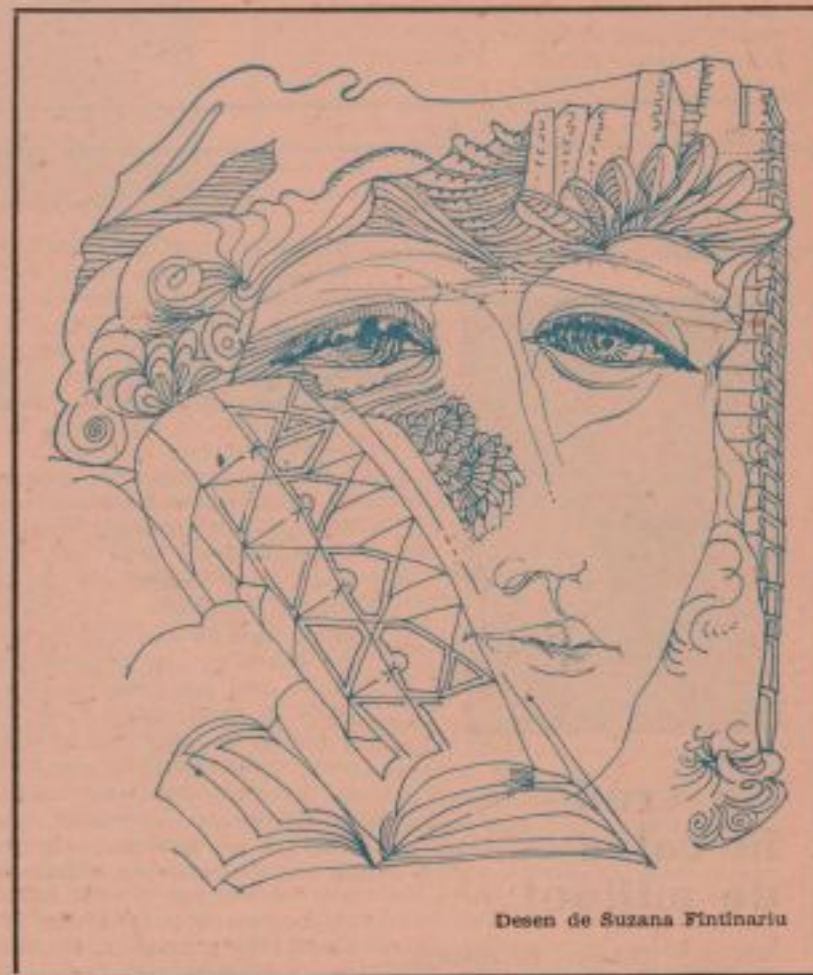
M-am gîndit că atunci nu s-a roșit nici un discurs și nimeni n-a cădelnițat pămîntul stropit cu sânge. Dar vînturile au purtat peste țară și au ajuns și pînă aci protestele muncitorilor de la Pașcani sau Drobeta Turnu Severin, ale unor mari patrioți care s-au simțit legați de plughime socolind-o talpa țării. Și printre cei cu inima durată de prea cruntă nedreptate a fost și marele nostru cărturar Nicolae Iorga, cel care, aplecîndu-se cu inima de morții din 1907, și-a eternizat cuvintele în istoria tragicului eveniment ca o rușă și ca un blestem: „Să-i erte Dumnezeu pentru cîtă muncă de rob au muncit, pentru ce trai de dobitoace nenorocite au dus, pen-

tru cîtă înșelare au suferit, pentru cîtă jignire au îndurat, să-i ierte pentru viața lor de suferință”.

În jurul monumentului sînt acum case în care trăiesc și vi-sează străneștii impușcaților. Iar dincolo de ele se desfășoară, de necuprîns, cîmpurile. Zăpada

s-a topit. Cîmpul mustește săturat de apă. Griul crește cuminte.

Îmi amintesc de „ocnașul” Ion Petrovici. Am să mă trec neapărat prin aceste locuri în campania verii să văd cum „se leagănd cîte o plîne în fiecare spic și cît de singerii sînt macii acelor zăpezi”.

Desen de Suzana Fintinariu

• Sub egida Inspectoratului școlar județean Mehedintși, a Casei corpului didactic și a Comitetului sindicatului învățămint, a fost editat un nou volum intitulat „Școala Mehedintșului”, dedicat centenarului independenței și împlinirii a 70 de ani de la răscoala jărănească din 1907. Principalele compartimente ale culegerii („Învățămîntul de azi”, „Istorie, tradiții, oameni de seamă”, „Ctitori de lumină”, „Studii și cercetări”) se referă la învățămîntul mehedintșean, volumul fiind un prețios îndreptar metodico-pedagogic pentru cadrele didactice din județ.

• Omagînd împlinirea a 70 de ani de la răscoala din 1907, Școala generală din Mirșani a organizat o expoziție care cuprinde cele mai bune lucrări realizate de pionierii și uteticștii din școală. Meritul acestei inițiative îi revine profesoarei de desen Cornelia Roșca.

Poșta redacției

Poșta redacției

Homero Aridjis
(Mexico)

Aud

*Aud
cum alunecă lumina pe pielea ei
ca printr-o împărăție a păcii
unde am dormit și-am iubit*

*Aud
cum se infiripă
întrebarea despre frumusețea ei
acum creatură acum doar voce
ea
face
cercuri pe apă.*

Eram 8 ființe

*fiecare precum un fruct
și câteodată acest fruct
era toate celelalte
și chiar pomul însuși
și precum un singur ochi
ardea azurul în aer
și ardea toată noaptea*

*era atât de vastă femeea în visul meu
încît avea o ușă în umăr a cărei cheie
era la mîna
pe-acolo pășea dragostea mea
și acolo pe marginea prăpastiei stăteam jos
și conversam și ne îmbrățișeam în timp
ce ea dormea.*

*există o mînd în mine
și cînd cad în somn mă salvează rapid
din abisul în care mă prăbușeam
și mă așează suav pe pat și ea se duce să se culce*

Apa cade în apă

*îndepărtate ecouri de ploaie ecouri de pămînt
viul curge dînd ecouri piatra cade cu ecou*

*norul
ca o tobă pusă deasupra
în care soarele toacă*

Traduceri de **MARIN SORESCU**

Willem M. Roggerman
(Belgia)

Poem de nepătruns

*Ascuns într-un reflex al oglinzii,
Am văzut-o pe mama născîndu-se.
Tatăl meu se juca pe plajă
Și împămîntenea soarele pentru ea.
Aceasta n-a durat decît o cliptă
Dar și-acum îmi tremură respirația
Cînd mă gîndesc.
Și-am văzut-o pe femeea mea născîndu-se.
Ceva fără asemănare.
Cînd se mișcă.
Domnește mult timp în jurul ei
Un parfum de pictură și de cafea proaspătă,
Cum eu nu reușesc niciodată să-mi pregătesc.
Ochi-mi explodează trupul ei
Căușînd un loc molatec
Pentru debarcare.
Umbra-i este preaplînul meu
Păru-i cărțile mele interzise.
Lăcomia-mi
Înglobează întregu-i corp
Însăși retina mea
Rămîne acolo înduntru gîfîind.*

Despre o dimineață proaspătă

*Printre copacii acestui peisaj
sădesc cuvinte precum
copacul, vaca și
soarele amiezii.
Acesta din urmă vă încălzește inima
seamănă cu un poem
pe care îl păstrez
cu grijă
ca pe-o amintire
pentru mai tîrziu,
pentru mult mai tîrziu.*

Desen de Eustațiu Gregorian

■ Sport

Nu cred în calea de mijloc!

Reluăm dialogul cu cititorii revistei „Ramuri” din dorința de a ne face cunoscute la obiect opiniile și nicidecum de a trăi sentimentul că, din cauza unora sau altora, adevărurile fotbalului românesc în general și al celui craiovean în special sînt „cîțite” printre rînduri. Aceasta

fiindcă sarcinile puse fotbalului de către Comitetul Politic Executiv nu mai lasă nici cel mai mic loc arbitrarului. Ori, a accepta în continuare să lucrăm după perdea, înseamnă a nu mai vedea pădurea din cauza copacilor, a nu mai putea deveni competitivii niciodată...

De la început vreau să spun că unora dintre fotbalistii noștri le-a fost deformat profilul uman deoarece prea mult s-a lăsat șansa valorificării lui la voia întîmplării, în mîna unora care au crezut în farmecul funcțiilor lor personale și nu — cum era firesc — în esența și problematica modernă a jocului de fotbal. Raporturile s-au viciat revoltător de mult la nivelul fotbalistului tocmal fiindcă (pentru un motiv sau altul!) s-a diminuat exigența în ceea ce-l privește, uitîndu-se voită — cred eu — chiar faptul că dacă-i ceri mult omului înseamnă că îl respecti, iar respectul te obligă prin firea lucrurilor să fii exigent. Dacă vrei să motivăm această afirmație, trebuie să ne gîndim la faptul că, atunci cînd erau confrunțați cu trecerea normelor de control fizic-tehnic (acolo unde se măsoară, se cronome-

trează sau se numără!) jucătorii noștri cei mai „răsăriți” se ascundeau prin tunele, erau luăți cu mașinile, li se treceau în fișe cifre care nu le aparțineau ș.a.m.d.; totodată, să nu uităm că unora li se tolerează săptămîna de săptămîna abateri de la etică, de la antrenamentul invizibil cerut competitorului numai pentru a juca duminică! Și aceasta în ciuda faptului că grija focurilor sportive pentru fotbalistii noștri este recunoscută.

Astăzi, (dar mai ales mîine) pregătirea înainte de joc înseamnă fiecare oră, fiecare zi trăită de fotbalist după legile necesității sportive și nicidecum după plăcerea antrenorului și cu atât mai puțin a lui Teacă. Modul de viață se află acum pe prim plan, el devenind, cred, condiția determinantă a unui joc bun. Nu este vorba de eroism ascetic, ci de competența sportivă a fotbalistilor, de atitudinea lor conștientă față de obligațiile pe care și le-au luat (liberi și nesiliți de nimeni!) și firește față de disciplină. Fotbalul modern a format un nou tip de

sportiv, căci fiecare meci trebuie jucat în deplin efort — miercuri, duminică, miercuri — uneori echipa trebuind să se deplaseze chiar de pe un continent pe altul! De aceea viața a dovedit că rămășițele, slăbiciunile, mofturile, mîmarea, viața destrăbălată, incitarea colectivului de către cei care se sustrag efortului din cauza „atmosferei”, trebuie eradicate la fel ca buruiana, căci competiția a dovedit că în această problemă nu mai există cale de mijloc: ori, ori! Aceasta fiindcă esențialul rezidă tocmai în faptul că în fiecare reușită fotbalistică de prestigiu, așa cum cere partidul nostru de la fotbal — atîngerea parametrilor mondiali — se ascund ani de muncă, de antrenament intens, vizibil și invizibil.

Progresul fotbalului craiovean este legat de modul cum sînt tratate problemele de ăsanare morală. Și dacă în săptămînile precedente reluării campionatului conducerea clubului, a Universității, precum și unele personalități remarcabile din Bănie n-ar fi glîdit cu „voce tare” că renovarea piramidei

va începe de jos, de la temelie, poate n-aș fi scris la obiect. Astfel ar însemna să mă alătur conștient, aceluia care acceptă să plătim voit tribut acestui „amatorism” desuet care, încet-încet, a golit fotbalul românesc de substanță, mărînd în schimb dosarul carențelor. De aceea eu cred cu toată tăria în perspectiva ca fotbalul craiovean să devină o pepinieră pentru lansarea unor talente autentice, capabile să ne confrunte cu marile valori de pe mapamond. Pentru că în nici un caz nu mai putem tolera pâlăvrăgeala potrivit căreia exercițiile și antrenamentele oboresc jucătorii, cînd înamicii fotbalului se află, de fapt, în altă parte. De aceea, severitatea opiniei este îndubitabil cartea noastră de vizită, căci unui club care vrea să parvină în sensul nobil al cuvîntului nu-i este permis a-și ascunde deficiențele și să pedaleze pe anumite fapte înfîplătoare. Iar cel mai elocvent exemplu de onestitate este politica partidului nostru și în acest domeniu. Așa că: ori... ori! Nu cred în calea de mijloc!

Constantin Teacă